

แผนที่ ๑

ถอดองค์ความรู้จากผู้ที่เกษียณอายุ หรือเจ้าหน้าที่
ที่ได้รับคัดเลือกข้าราชการดีเด่นหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เฉพาะ
ด้าน หรือจากการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ นายณรงค์ สำแดงเดช
ตำแหน่งเกษตรอำเภอบ้านลาด
สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

แชมพูมะกรูดสูตรไร้สาร

เนื่องจากมะกรูดมีสมบัติในการช่วยบำรุงหนังศีรษะ และกระตุ้นการงอกของรากผม ช่วยขจัดรังแค ที่มีสาเหตุมาจากเชื้อจุลินทรีย์ แก้คันศีรษะ และช่วยหล่อลื่นผมทำให้ผมดกดำเป็นเงางาม รากผม แข็งแรง ไม่หลุดร่วงง่าย ส่วนน้ำมะกรูดมีสมบัติเป็นกรดตามธรรมชาติเหมาะสำหรับหนังศีรษะไม่ ทำให้เกิดการระคายเคือง ช่วยในการทำความสะอาดเส้นผม และหนังศีรษะ และช่วยในการชำระล้างคราบสบู่และแชมพู ดังนั้น จึงนิยมนำมะกรูดไปใช้เป็นส่วนผสมสำหรับการเตรียมผลิตภัณฑ์ แชมพูผสมมะกรูด

ส่วนผสมหาง่ายๆ ใช้เพียงมะกรูด ๑ กิโลกรัม กับน้ำสะอาด ๑ ลิตร

วิธีการทำ

1. นำพอมะกรูดมาล้างน้ำให้สะอาด แล้วผ่าซีก เอาเมล็ดออก หั่นทั้งเปลือกให้ เป็นชิ้น
2. นำไปต้มกับน้ำในหม้อ ปิดฝา ต้มนาน 15 นาที
3. ทิ้งไว้ให้เย็น แล้วนำทั้งน้ำและเนื้อ มะกรูดปั่นในเครื่องปั่นจนละเอียด
4. นำมากรองด้วยผ้าขาวบาง จะได้น้ำมะกรูดที่ขุ่นเหนียวเป็นครีม
5. นำน้ำมะกรูดที่ได้อีกหนึ่ง หรือ ต้มไฟอ่อน พอเดือดปุดๆ ยกลงทิ้งไว้ให้ เย็น นำไปบรรจุขวดที่มีฝาปิด เก็บได้นาน 3-6 เดือน

วิธีใช้

ใช้สระผมแทนแชมพูทั่วไปเวลาสระผมจะมีฟองแต่จะทำให้ผม สะอาด นุ่มสลวย ผมสั้นหรือยาวจะตกดำ เงางาม

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ นายสุรียา แทนนาค
ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

เรื่อง การทำสารจับใบ

- ใบอีเหม็น จำนวน ๔-๕ กิโลกรัม
- โซดา จำนวน ๓-๔ ขวด
- น้ำเปล่า จำนวน ๓-๔ ลิตร

วิธีทำ

นำใบอีเหม็นมาหั่นให้เป็นฝอยแล้วนำไปใส่กระป๋องหรือกะละมัง ใส่น้ำด้วยโซดาให้ท่วม ขยำให้เข้ากันให้ดี นำเอาน้ำใส่ขวดเล็กๆ จนเป็นเมือก นำไปใส่ผ้าขาวบางบีบเอาน้ำออกใส่กะละมังนำน้ำไปใช้ได้

วิธีใช้

ให้เอาน้ำใบอีเหม็น ๓-๔ ขอนแกง ผสมกับน้ำ ๒๐ ลิตร และผสมร่วมกับสารชีวภัณฑ์หรือสารสมุนไพร นำไปฉีดกับพืชได้ทุกชนิด

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ นายสุริยา แทนนาค ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

- เรื่องการเพาะเมล็ดตาลโตนดเพชรบุรี
- นำเอาเมล็ดตาลโตนดที่สุกแก่เต็มที่แล้วหล่นจากต้นตาล
- เอาเนื้อตาลออกจากเมล็ดโดยวิธีการใดก็ได้
- นำเอาเมล็ดตาลไปแช่น้ำไว้ประมาณ ๑๕-๓๐ วัน
- ทำร้านให้สูงจากพื้นดินประมาณ ๕๐ ซม. ความกว้าง/ยาว ให้กำหนดเอง เสร็จแล้วนำฟางหรือใบไม้มาวางกองหนาม
ประมาณ ๕ ซม. นำเมล็ดตาลที่แช่น้ำไว้มาวางบนกองฟางหรือบนร้าน
- รอประมาณ ๒๐-๓๐ วัน เม็ดตาลจะงอกให้เด็ดปลายทิ้งและรออีกประมาณ ๑๐-๓๐ วัน เนื้อในเม็ดตาลจะเต็มนำไปผ่าเอาจาว
ไปทำขนมต่างๆ ได้

หมายเหตุ

ถ้าต้องการปลูกเองขึ้นจากการแช่ในลองซีเมนต์ก็นำไปปลูกได้เลยอย่ารอให้งอก

**ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ นางสาววรรณฉัตร วิเชียรฉาย
ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี**

การสกัดสารสะเดาด้วยแอลกอฮอล์ สูตร ๕๖๗

อุปกรณ์

๑. เมล็ดสะเดาบด จำนวน ๕ กิโลกรัม
๒. เหล้า จำนวน ๖ ขวด
๓. น้ำสะอาด จำนวน ๗ ลิตร
๔. น้ำส้มสายชู จำนวน ๑ ขวด

วิธีการสกัด

๑. นำเมล็ดสะเดาบด จำนวน ๕ กิโลกรัม มาหมักกับเหล้าขาว จำนวน ๔ ขวด และน้ำส้มสายชูจำนวน ๑/๒ ขวด ปิดฝาให้สนิททิ้งไว้ ๑ วัน (๒๔ ชั่วโมง)
๒. เติมน้ำสะอาดจำนวน ๕ ลิตร หมักทิ้งไว้ในร่มไม่โดนแสงแดดนาน ๓ วัน (๗๒ ชั่วโมง)
๓. กรองเอาน้ำสกัดที่ได้ครั้งแรกเก็บไว้ในภาชนะที่บดแสง ปล่อยให้โดนแสงแดด
๔. นำกากเมล็ดสะเดาที่กรองแล้วมาหมักกับเหล้าขาวอีกจำนวน ๒ ขวด และน้ำส้มสายชูจำนวน ๑/๒ ขวด ปิดฝาให้สนิททิ้งไว้ ๑ วัน (๒๔ ชั่วโมง)
๕. เติมน้ำสะอาดอีก ๒ ลิตร แล้วหมักไว้ ๓ วัน (๗๒ ชั่วโมง)
๖. กรองเอาน้ำสกัดครั้งที่ ๒ แล้วนำมาผสมกับน้ำสกัดครั้งที่ ๑ เก็บในภาชนะที่บดแสง ระวังอย่าให้โดนแสงแดด

การนำไปใช้

นาข้าว

- กรณีป้องกันการระบาดของแมลงศัตรูพืช ให้ใช้สารสกัดสะเดาอัตรา ๖๐ – ๘๐ ซีซี (๔ – ๖ ซ่อนโต๊ะ) ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ

- กรณีการระบาดของแมลงศัตรูพืช ให้ใช้สารสกัดสะเดาอัตรา ๑๐๐ ซีซี (๗ ซ่อนโต๊ะ) ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ

ข้อควรระวัง

๑. ในขณะที่ฉีด ควรปรับหัวฉีดให้เป็นฝอยมากที่สุด ฉีดแค่เปียกไม่ต้องให้โชกมาก
๒. ให้ฉีดในช่วงระยะแสงแดดอ่อน หรือช่วงเย็นเท่านั้น และต้องฉีดต่อเนื่องอย่างน้อย ๒ - ๓ ครั้ง/สัปดาห์
๓. ฉีดพ่นในบริเวณที่มีศัตรูพืชระบาด

**ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ นางสุรรัตน์ ไชสะอาด
ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี**

ฮอริโมนสูตรดั้งชื่อ (แกนกล้วย)

ยัดช่อดอกไม้ผล ไม้ดอก พืชผัก และฉีดพ่นข้าวในระยะข้าวเริ่มออกรวง

ส่วนผสม

๑. แกนกล้วย สับบดละเอียด ๓ กิโลกรัม
๒. กากน้ำตาล ๑ กิโลกรัม

วิธีทำ

๑. นำแกนกล้วยมาสับบดให้ละเอียดมาคลุกเคล้ากับกากน้ำตาล ปิดฝา หมักทิ้งไว้ ๗ วัน (คนทุกวัน)
๒. เมื่อครบ ๗ วัน กรองเอากากออก นำน้ำไปใช้ประโยชน์ได้

อัตราการใช้

พืชผัก	๕ - ๑๐	ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
ไม้ผล	๑๐ - ๒๐	ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร
นาข้าว	๓๐-๕๐	ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร

การนำไปใช้

นาข้าว

- กรณีป้องกันการระบาดของแมลงศัตรูพืช ให้ใช้สารสกัดสะเดาอัตรา ๖๐-๘๐ CC (๔-๖ ซ่อนโต๊ะ) ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ
- กรณีการระบาดของแมลงศัตรูพืชให้ใช้สารสะเดาอัตรา ๑๐๐ CC ๗ ซ่อนโต๊ะ ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ

**ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ นางสาววันวิสาข์ พวงสั้น
ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี**

การทำน้ำหมักชีวภาพ

วัสดุและอุปกรณ์

๑. เศษพืชผัก ผลไม้
๒. กากน้ำตาลหรือน้ำตาลทรายแดง
๓. ถังสำหรับหมัก
๔. มีด

วิธีการทำน้ำหมักชีวภาพ

๑. นำวัตถุดิบมาสับ บด หรือหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ
๒. บรรจุลงในถังสำหรับหมัก
๓. เติมหากากน้ำตาล หรือน้ำตาลทรายแดง และส่วนผสมอื่นๆ ลงไป ตามอัตราส่วน
๔. คนหรือคลุกเคล้าให้เข้ากัน ปิดฝาภาชนะ หมักไว้ ๗ - ๑๕ วัน
๕. ครบตามกำหนดปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพจะมีกลิ่นหอม
๖. หากมีกลิ่นเหม็นหรือบูดเน่าให้เติมหากากน้ำตาลหรือน้ำตาลทราย แล้วคนให้เข้ากันทิ้งไว้ ๓ - ๗ วัน กลิ่นเหม็นเน่าจะหายไป

๗. การแยกกากและน้ำชีวภาพ โดยใช้ถุงอาหารสัตว์ ถุงปุ๋ยเคมี หรือมุ้งเขียว รองรับกากและน้ำชีวภาพจะไหลลงภาชนะที่เตรียมไว้ และกากที่เหลือนำไปคลุมโคนพืช หรือคลุมแปลงต่อไปได้อีก

**ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ นายสันติชัย นารานิต์สน
ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี**

การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ปริมาณมากแบบไม่พลิกกลับกอง

ขั้นตอนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์วิธี “วิศวกรรมแม่โจ้ ๑” มีดังนี้

๑. นำฟางข้าว ๔ ส่วน วางเป็นชั้นบาง ๆ สูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ฐานกว้าง ๒.๕ เมตร โรยทับด้วยมูลสัตว์ ๑ ส่วน แล้วรดน้ำ (อย่างเช่น นำฟาง ๑๖ แข่ง มาวางหนา ๑๐ ซม. โรยทับด้วยมูลสัตว์ ๔ แข่ง เพื่อให้เป็นสัดส่วน ๔ ต่อ ๑ เป็นต้น) ทำเช่นนี้ ๑๕ - ๑๗ ชั้น รดน้ำแต่ละชั้นให้มีความชื้น ชั้นกองเป็นรูปสามเหลี่ยมที่มีความสูง ๑.๕๐ เมตร ชั้นบนสุดเป็นมูลสัตว์ กองปุ๋ยจะมีความยาวเท่าไรก็ได้ขึ้นอยู่กับปริมาณเศษพืชและมูลสัตว์ที่มี ความสำคัญของการที่ต้องทำเป็นชั้นบาง ๆ ๑๕ - ๑๗ ชั้นก็เพื่อให้จุลินทรีย์ที่มีอยู่ในมูลสัตว์ได้ใช้ทั้งธาตุคาร์บอนที่มีอยู่ในเศษพืชและธาตุไนโตรเจนที่มีในมูลสัตว์ในการเจริญเติบโตและสร้างเซลล์ ซึ่งจะทำให้การย่อยสลายวัตถุดิบเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ถ้าเป็นฟาง เศษข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หญ้า ผักตบ ให้อายุ ๔ ต่อ ๑ และถ้าเป็นใบไม้ให้ใช้ ๓ ต่อ ๑ เศษพืชที่สดจะเปื่อยง่ายกว่าแบบแห้ง
๒. ตลอดเวลา ๖๐ วัน ให้รักษาความชื้นภายในกองปุ๋ยให้มีความเหมาะสมอยู่เสมอตลอดเวลา (มีค่าประมาณร้อยละ ๖๐ - ๗๐) โดยมี ๓ ขั้นตอนดังนี้
ขั้นตอนที่ ๑ รดน้ำภายนอกกองปุ๋ยทุกวัน ๆ ละครั้ง โดยไม่ให้มีน้ำไหลนองออกมาจากกองปุ๋ยมากเกินไป

ขั้นตอนที่ ๒ เมื่อครบวันที่ ๑๐ ใช้ไม้หรือเหล็กแทงกองปุ๋ยให้เป็นรูลึกถึงข้างล่างแล้วกรอกน้ำลงไป ระยะห่างของรูประมาณ ๔๐ เซนติเมตร ทำขั้นตอนที่สองนี้ ๕ ครั้ง ระยะเวลาระหว่างกัน ๑๐ วัน เมื่อเติมน้ำเสร็จแล้วให้ปิดรูเพื่อไม่ให้สูญเสียความร้อนภายใน กองปุ๋ย ขั้นตอนนี้แม้ว่าอยู่ในช่วงของฤดูฝนก็ยังคงต้องทำ เพราะน้ำฝนไม่สามารถไหลซึมเข้าไปในกองปุ๋ยได้ จากข้อดีที่น้ำฝนไม่สามารถชะล้างเข้าไปในกองปุ๋ยได้ เกษตรกรจึงสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ด้วยวิธีนี้ในฤดูฝนได้ด้วย ปริมาณน้ำที่เติมโดยรวมต้องไม่ทำให้น้ำเจิ่งนองออกมามากเกินไป

ขั้นตอนที่ ๓ ภายหลังจากวันที่ ๑๐ หรือ ๒๐ ให้สู่มตรวจสอบความชื้นข้างในกอง โดยการเอาจอบมาสับกองปุ๋ยลึก ๆ สัก ๔๐ ซม.

เพื่อดูว่าข้างในกองปุ๋ยแห้งเกินไปหรือเปล่า ถ้าแห้งเกินไปก็จะได้กรอกน้ำลงไปที่จุดนั้น แล้วปรับวิธีการเจาะกองปุ๋ยกรอกน้ำของเรา

ภายในเวลา ๕ วันแรก กองปุ๋ยจะมีค่าอุณหภูมิสูงขึ้นมา บางครั้งสูงถึง ๗๐ องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นเรื่องปกติสำหรับกองปุ๋ยที่ทำได้ถูกวิธี ความร้อนสูงนี้เกิดจากกิจกรรมการย่อยสลายของจุลินทรีย์ (จุลินทรีย์มีมากมายและหลากหลายในมูลสัตว์อยู่แล้ว) และความร้อนสูงนี้ยังเป็นสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมกับการทำงานของจุลินทรีย์ในกองปุ๋ยอีกด้วย (จุลินทรีย์กลุ่มชอบความร้อนสูง Thermophiles และ Mesophiles) หลังจากนั้นอุณหภูมิจะค่อย ๆ ลดลงตามเวลาจนมีค่าอุณหภูมิปกติที่อายุ ๖๐ วัน

๓. เมื่อกองปุ๋ยมีอายุครบ ๖๐ วัน ก็หยุดให้ความชื้น กองปุ๋ยจะมีความสูงเหลือเพียงประมาณ ๑ เมตร แล้วทำปุ๋ยอินทรีย์ให้แห้งเพื่อให้จุลินทรีย์สงบตัว (Stabilization Period) ไม่ให้เป็นอันตรายต่อรากพืช วิธีการทำปุ๋ยอินทรีย์ให้แห้งอาจทำได้ทั้งไว้ในกองเฉย ๆ ประมาณ ๑ เดือน หรืออาจแผ่กระจายให้มีความหนาประมาณ ๒๐ - ๓๐ ซม. ซึ่งจะแห้งภายในเวลา ๓ - ๔ วัน สำหรับผู้ที่ต้องการจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ก็อาจนำปุ๋ยอินทรีย์ที่แห้งแล้วไปตีป่นให้มีขนาดเล็กสม่ำเสมอ ซึ่งจะมีราคาประมาณกิโลกรัมละ ๕ - ๗ บาท สามารถเก็บได้นานหลายปี กองปุ๋ยที่สูง ๑.๕ เมตรจะสามารถเก็บกักความร้อนที่เกิดจากปฏิกิริยาการย่อยสลายของจุลินทรีย์เอาไว้ในกองปุ๋ย ความร้อนนั้นนอกจากจะเป็นสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับจุลินทรีย์ชนิดชอบความร้อนสูงที่มีในมูลสัตว์แล้ว เมื่อความร้อนนี้ลอยตัวสูงขึ้นจะทำให้อากาศภายนอกที่เย็นกว่าไหลเวียนเข้าไปในภายในกองปุ๋ย ซึ่งเกิดจากผลของการพาความร้อน (Chimney Convection) อากาศภายนอกที่ไหลหมุนเวียนเข้ากองปุ๋ยนี้ช่วยทำให้เกิดสภาวะการย่อยสลายของจุลินทรีย์แบบใช้ออกซิเจน (Aerobic Decomposition) ทำให้ไม่ต้องมีการพลิกกลับกอง และช่วยให้กองปุ๋ยไม่มีกลิ่นหรือน้ำเสียใด ๆ ในหน้าหนาวเราอาจพบเห็นไอร้อนลอยออกมาจากกองปุ๋ย ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากำลังมีอากาศเย็นกว่าไหลเข้าไปในกองปุ๋ยตลอดเวลา

หัวใจสำคัญของการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ด้วยวิธีนี้ คือ ต้องรักษาความชื้นภายในกองปุ๋ยให้มีความเหมาะสมอยู่เสมอตลอดเวลาทั้งภายในและภายนอกกองปุ๋ยด้วยวิธีการ ๒ ขั้นตอนข้างต้น บริเวณใดที่แห้งเกินไปหรือแฉะเกินไปจุลินทรีย์จะไม่สามารถย่อยสลายได้ ทำให้วัสดุไม่ย่อยสลาย กระบวนการอาจใช้เวลานานถึง ๖ เดือนถึง ๑ ปีก็ได้

ข้อห้ามของการผลิตปุ๋ยอินทรีย์วิธีนี้คือ

๑. ห้ามขึ้นเหยียบกองปุ๋ยให้แน่น หรือเอาผ้าคลุมกองปุ๋ย หรือเอาดินปกคลุมด้านบนกองปุ๋ย เพราะจะทำให้อากาศไม่สามารถไหลถ่ายเทได้
๒. ห้ามละเลยการดูแลความชื้นทั้ง ๒ ขั้นตอน เพราะถ้ากองปุ๋ยแห้งเกินไปจะทำให้ระยะเวลาแล้วเสร็จนานและปุ๋ยอินทรีย์มีคุณภาพต่ำ
๓. ห้ามวางเศษพืชเป็นชั้นหนาเกินไป การวางเศษพืชเป็นชั้นหนาเกินไปจะทำให้จุลินทรีย์ที่มีในมูลสัตว์ไม่สามารถเข้าไปย่อยสลายเศษพืชได้
๔. ห้ามทำกองปุ๋ยใต้ต้นไม้ เพราะความร้อนของกองปุ๋ยอาจทำให้ต้นไม้ตายได้
๕. ห้ามระบายความร้อนออกจากกองปุ๋ย เพราะความร้อนสูงในกองปุ๋ยจะช่วยให้จุลินทรีย์ทำงานได้ดีมากขึ้น และยังช่วยให้เกิดการไหลเวียนของอากาศผ่านกองปุ๋ยอีกด้วย

เศษพืชทุกชนิดสามารถนำมาใช้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์วิธีนี้ได้ เช่น ฟางข้าว ช้างและเปลือกข้าวโพด ผักตบชวา เศษผักจากตลาด และเศษใบไม้ (ทั้งสดและแห้ง) เป็นต้น ส่วนมูลสัตว์ทุกชนิดสามารถนำมาใช้ได้ทั้งมูลโค มูลไก่ และมูลสุกร (ทั้งแห้งและเปียก) โดยพบว่า ฟางข้าว ผักตบชวา และเศษข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นเศษพืชที่ย่อยสลายได้ง่ายที่สุด ส่วนเมล็ดหรือเปลือกผลไม้ที่มีความแข็งก็สามารถนำมาผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้แต่ต้องนำไปตัดบดในเครื่องย่อยเศษพืชเสียก่อน

การผลิตปุ๋ยอินทรีย์วิธีนี้จะช่วยลดการเผาฟางข้าวในนาได้ โดยการไถกลบตอซังแล้วนำฟางข้าวกับมูลสัตว์ขึ้นกองปุ๋ยวิธีใหม่นี้ในทุ่งนาใกล้แหล่งน้ำ เมื่อปุ๋ยอินทรีย์แห้งหรือถึงฤดูการเพาะปลูกก็นำไปโปรย แล้วไถกลบไปพร้อมกับ การเตรียมดินได้เลย ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดเวลาและแรงงานในการขนวัสดุได้มาก

เนื่องจากปุ๋ยหมักที่ผลิตได้จะอุดมไปด้วยธาตุอาหารมากมาย จึงควรระมัดระวังไม่ใช้ปุ๋ยหมักล้วน ๆ ปลูกพืชในกระถางเพราะจะทำให้พืชสำลักธาตุอาหารตายได้ ปริมาณการใช้ในการเพาะปลูกคือ ๓๐๐ - ๓,๐๐๐ กก.ต่อไร่ ขึ้นกับว่าดินมีคุณภาพเลวหรือดีเล็กน้อย แต่ไม่ควรเกิน ๓,๐๐๐ กก.ต่อไร่ หรือ ๒ กก.ต่อตารางเมตรเนื่องจากจะเป็นอันตรายต่อพืชได้

ในการผลิตปุ๋ยหมักวิธีนี้ ๑ ตัน ต้องการความยาวประมาณ ๔ เมตร ใช้มูลสัตว์ ๓๐ กระสอบ หรือ ๓๖๐ กก. ใช้เศษพืชประมาณ ๑,๐๐๐ กก. คิดเป็นต้นทุนมูลสัตว์ประมาณ ๗๕๐ บาท ในขณะที่ปุ๋ยหมักมีราคาขายทั่วไปอยู่ที่ตันละ ๕,๐๐๐ - ๗,๐๐๐ บาท จึงอาจเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะนำเศษพืชอย่างเช่น ฟาง ผักตบชวา ใบไม้ ใบอ้อย และหญ้า มาทำประโยชน์เป็นปุ๋ยหมักที่สร้างรายได้ แทนที่จะเผาทิ้งไป

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ นางรุ่งนภา อังคุณิ

ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรการชำนานาญการ

สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

กระถางประสิทธิภาพสูง นวัตกรรมสู้อย่างล้ำ ประหยัดน้ำ ประหยัดปุ๋ย พืชโตไว

ตามหลักการธรรมชาติ อากาศที่มีอุณหภูมิสูงจะลอยขึ้นในสภาวะที่มีการบังคับอย่างเช่น ภาชนะที่ด้านล่างมีช่องทางลมก็จะพาอากาศที่มีอุณหภูมิต่ำกว่าเข้ามาได้ จึงทำให้อุณหภูมิภายในภาชนะเกิดการถ่ายเทและเป็นผลดีกับสิ่งมีชีวิตในภาชนะโดยเฉพาะจุลินทรีย์เพื่อการสู้อย่างล้ำ กระถางพิเศษสู้อย่างล้ำที่มีชื่อว่า “กระถางประสิทธิภาพสูง” ผลงานของ SCG Packaging หน่วยงานชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งถือกำเนิดมาจากการผสมผสานคอนเซ็ปต์กระถางแก้มลิงและบ่อหมักปุ๋ยเข้าด้วยกัน จุดเด่นของกระถางแบบนี้ก็คือมันทำให้เจ้าของต้นไม้ประหยัดน้ำรดและยังช่วยให้ต้นไม้เจริญเติบโตงอกเงยได้เร็วขึ้น เนื่องจากมันมีคุณสมบัติพิเศษเรื่องการนำอากาศขึ้นเข้าไปในดินจากทางก้นกระถางและช่วยเก็บน้ำล้นเอาไว้ด้านล่าง เมื่อนำไปใช้ร่วมกับดินผสม “ถ่านไบโอชาร์โคล” ก็ยิ่งทำให้ประหยัดน้ำได้เพิ่มขึ้นอีกเป็นเท่าตัว และยังทำให้พืชได้รับแร่ธาตุในดินไปแบบเต็มๆ

วิธีทำ “กระถางประสิทธิภาพสูง” นวัตกรรมสู้อย่างล้ำ

๑. หากกระถาง (หรือถัง) พลาสติกเก่าๆ มาหนึ่งใบ จะเป็นภาชนะที่แตกหรือมีรอยร้าวก็ได้ แต่ต้องไม่รั่วบริเวณก้นกระถาง
๒. เตรียมฝาซีซีขนาดเล็ก (ที่ใช้กรองเศษอาหารเวลาล้างจาน) หนึ่งอัน โดยต้องมีขนาดใหญ่กว่าเส้นรอบวงของก้นกระถางนิดหน่อย
จากนั้นคว่ำฝาซีซีและใส่ลงไปที่ก้นกระถาง โดยเว้นที่ว่างให้เก็บอากาศได้ประมาณ ๒๕% จากขนาดของกระถาง
๓. หาเศษท่อพีวีซีมาหนึ่งชิ้นโดยต้องมีความยาวมากกว่าเส้นรอบวงของก้นกระถาง เจาะบริเวณตรงกลางของท่อให้เป็นรูพรุน
โดยเว้นระหว่างรูแต่ละรูเล็กน้อย
๔. เจาะรูที่ก้นกระถางและฝาซีซีด้านในให้มีขนาดใหญ่พอจะสอดท่อพีวีซีเข้าไปได้ โดยให้ตำแหน่งของรูอยู่เหนือกว่าบริเวณก้นกระถางนิดหน่อย
๕. สอดท่อพีวีซีทะลุผ่านกระถางและฝาซีซี โดยให้ปลายทั้งสองด้านของท่อพีวีซียื่นเลยออกมาจากตัวกระถาง (แต่ให้ส่วนของท่อที่มีรูพรุนอยู่ด้านในกระถางทั้งหมด)
๖. ใส่ดิน ปุ๋ย และต้นไม้ (ถ้าจะให้ดีควรผสมถ่านไบโอชาร์โคลเข้าไปด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประหยัดน้ำ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ นายเสกสรร นุ่มนัม
ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

การผลิตปุ๋ยหมัก โดยใช้สารเร่งซูปเปอร์ พต.๑

ปุ๋ยหมัก

เป็นปุ๋ยอินทรีย์ชนิดหนึ่งเกิดจากการนำซากหรือเศษเหลือจากพืชมาหมักรวมกันและผ่านกระบวนการย่อยสลายโดยกิจกรรมจุลินทรีย์ จนเปลี่ยนสภาพไปจากเดิมเป็นจุลินทรีย์ที่มีลักษณะอ่อนนุ่ม เปื่อยยุ่ย ไม่แข็งกระด้างและมีสีน้ำตาลปนดำ

สารเร่งซูปเปอร์ พต.๑

เป็นกลุ่มจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการย่อยสลายวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูป ผลผลิตทางการเกษตรเพื่อผลิตปุ๋ยหมักในเวลารวดเร็วและมีคุณภาพสูงขึ้นประกอบด้วยเชื้อราและแอคติโนมัยซิสที่ย่อยสารประกอบเซลลูโลสและแบคทีเรียที่ย่อยไขมัน

จุดเด่นของสารเร่งซูปเปอร์ พต.๑

๑. มีประสิทธิภาพสูงในการย่อยสารประกอบเซลลูโลส
๒. สามารถย่อยสลายน้ำมัน/ไขมัน ในวัสดุหมักที่สลายตัวยาก
๓. เป็นจุลินทรีย์ที่ทนอุณหภูมิสูง
๕. เป็นจุลินทรีย์ที่สามารถสร้างสปอร์จึงเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ได้นาน
๖. สามารถย่อยวัสดุเหลือใช้ได้หลากหลายและครอบคลุมมากขึ้น

ส่วนผสมของวัสดุ

ในการกองปุ๋ยหมัก ๑ ตัน

เศษพืชแห้ง	๑,๐๐๐ กก.
มูลสัตว์	๒๐๐ กก.
ปุ๋ยไนโตรเจน	๒ กก.

สารเร่งซูปเปอร์ พด.๑ ๑ ของ

วิธีการกองปุ๋ยหมัก

การกองปุ๋ยหมัก ๑ ตัน มีขนาดความกว้าง ๒ ม. สูง ๑.๕ ม. การกองมี ๒ วิธี ขึ้นกับชนิดของวัสดุที่มีขนาดเล็ก ให้คลุมเคล้าวัสดุให้เข้ากันแล้วจึงกองเป็นรูปสี่เหลี่ยมพื้นผ้าส่วนวัสดุที่มีชิ้นส่วนยาวให้กองเป็นชั้นๆประมาณ ๓ - ๔ ชั้น โดยแบ่งส่วนผสมที่จะกองออกเป็น ๓ - ๔ ส่วน ตามจำนวนชั้นที่จะกอง มีวิธีการกองดังนี้

๑. ผสมสารเร่งซูปเปอร์ พด.๑ ในน้ำ ๒๐ ลิตร นาน ๑๐ - ๑๕ นาที เพื่อกระตุ้นให้จุลินทรีย์ออกจากสภาพที่เป็นสปอร์ และพร้อมที่จะเกิดกิจกรรมการย่อยสลาย

๒. การกองชั้นแรกให้นำวัสดุที่แบ่งไว้ส่วนที่หนึ่งมากองเป็นชั้นมีขนาด กว้าง ๒ เมตร ยาว ๓ เมตร สูง ๓๐ - ๔๐ เซนติเมตร ย่ำให้พอแน่นและรดน้ำให้ชุ่ม

๓. นำมูลสัตว์โรยที่ผิวหน้าเศษพืช ตามด้วยปุ๋ยไนโตรเจนแล้วราดสาร ทำเช่นนี้อีก ๒ - ๓ ชั้น ชั้นบนสุดของกองปุ๋ยตาม ปิดทับด้วยเศษพืชที่เหลืออยู่เพื่อป้องกันการสูญเสียตามชุ่มชื้น

การดูแลรักษากองปุ๋ยหมัก

- รดน้ำรักษาความชื้นในกองปุ๋ย : ให้มีความชื้นประมาณ ๕๐ - ๖๐ %

- การกลับกองปุ๋ยหมัก : กลับกอง ๑๐ วัน / ครั้ง เพื่อเพิ่มออกซิเจน ลดความร้อนในกองปุ๋ยและช่วยให้วัสดุคลุกเคล้า

กัน

หรือใช้ไม้ไผ่เจาะรูให้ทะลุตลอดทั้งลำและเจาะรูด้านข้างปกรอบๆกองปุ๋ยหมัก ห่างกัน ๕๐ - ๗๐ เซนติเมตร

- การเก็บรักษากองปุ๋ยหมักที่เสร็จแล้ว : เก็บไว้ในโรงเรือนอย่าตากแดดและฝนจะทำให้ธาตุอาหารพืชในปุ๋ยหมักสูญเสีย

ไปได้

หลักการพิจารณาปุ๋ยหมักที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว

๑. สี : มีสีน้ำตาลเข้มจนถึงดำ

๒. ลักษณะ : อ่อนนุ่ม ยุ่ย ไม่แข็งกระด้างและ

๓. กลิ่น : ปุ๋ยหมักที่เสร็จสมบูรณ์จะไม่มีกลิ่นเหม็น

๔. ความร้อนในกองปุ๋ย : อุณหภูมิในกองปุ๋ยใกล้เคียงกับอุณหภูมิภายนอก

๕. การเจริญพืชบนกองปุ๋ยหมัก : พืชสามารถเจริญบนกองปุ๋ยหมักโดยไม่เป็นอันตราย

๖. การวิเคราะห์ทางเคมี : ค่าอัตราส่วนคาร์บอนต่อไนโตรเจนเท่ากับหรือต่ำกว่า ๒๐ : ๑

อัตราและวิธีการใช้ปุ๋ยหมัก

- ข้าว : ใช้ ๒ ตัน/ไร่ หวานให้ทั่วพื้นที่แล้วไถกลบก่อนปลูกพืช
- พืชไร่ : ใช้ ๒ ตัน/ไร่ โรยเป็นแถวตามแนวปลูกพืชแล้วคลุกเคล้ากับดิน
- พืชผัก : ใช้ ๔ ตัน/ไร่ หวานทั่วแปลงปลูกไถกลบขณะเตรียมดิน
- ไม้ผลไม่ยืนต้น

เตรียมหลุมปลูก : ให้ ๒๐ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้าปุ๋ยหมักกับดินใส่ของกับหลุม

ต้นพืชที่เจริญแล้ว : ใช้ ๒๐ - ๕๐ กก./ต้น ขึ้นอยู่กับอายุของพืชโดยขุดร่องตามแนวทรงพุ่ม ใส่ปุ๋ยหมักในร่องและกลบด้วยดินหรือหวานให้ทั่วภายใต้ทรงพุ่ม

- ไม้ตัดดอก : ใส่ปุ๋ยหมัก ๒ ตัน/ไร่

ไม้ดอกยืนต้นใช้ ๕ - ๑๐ กิโลกรัม/หลุม

- ใส่ปุ๋ยหมักช่วงเตรียมดิน และไถกลบขณะที่ดินมีความชื้นเพียงพอจะทำให้ธาตุอาหารเป็นประโยชน์ต่อพืชสูงสุด

ประโยชน์ของปุ๋ยหมัก

- ปรับปรุงสมบัติทางกายภาพของดิน ทำให้ดินซ่านซุย การระบายอากาศ และการอุ้มน้ำของดินดีขึ้นรากพืชแพร่กระจายได้ดี

- เป็นแหล่งธาตุอาหารพืชทั้งธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรองและจุลธาตุ

- ดูดซับและเป็นแหล่งเก็บธาตุอาหารในดินไม่ให้ถูกชะล้างสูญเสียดังง่าย และปลดปล่อยออกมาให้พืชใช้ประโยชน์ที่ละน้อยตลอดฤดูปลูก

- เพิ่มความต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลงความเป็น กรด - ด่าง ของดิน

- เพิ่มแหล่งอาหารของจุลินทรีย์ดิน ทำให้ปริมาณและกิจกรรมจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ในดินเพิ่มขึ้น

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง วิเคราะห์ศักยภาพวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยพัฒนา เพื่อการพัฒนา
เจ้าของความรู้ชื่อ นางสาวนิตยา ตั้งศุภธวัช

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร

วันที่บันทึกความรู้ กรกฎาคม ๒๕๕๘

สรุปผลความรู้ที่ได้จากการถอดบทเรียนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยพัฒนา

การวิเคราะห์ศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

การวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยพัฒนา โดยการใช้เครื่องมือ บัตรคำ และ SWOT ในการค้นหา
ประเด็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดของกลุ่ม ดังนี้

จุดแข็ง

๑. มีแหล่งวัตถุดิบหลักที่มีคุณภาพในปริมาณที่เพียงพอ
๒. มีช่องทางการจำหน่ายสินค้าหลายช่องทาง ได้แก่ ที่ทำการกลุ่ม ร้านค้าในตลาดนัด จุดจำหน่ายสินค้าของกลุ่ม ตลอดจน
การออกงานแสดงสินค้าที่หน่วยงานราชการต่างๆจัดขึ้น
๓. มีการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับดี
๔. ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในชุมชน
๕. กลุ่มมีกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพพื้นที่

จุดอ่อน

๑. สถานที่แปรรูปสินค้ายังไม่ได้มาตรฐาน ในการขอรับเครื่องหมาย ออย.
๒. ขาดเครื่องจักรที่ทันสมัยในการยืดอายุการเก็บรักษาสินค้า
๓. สมาชิกและคณะกรรมการ ยังขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม
บางกิจกรรม

โอกาส

๑. เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ ดูงาน ภูมิปัญญาชนมไทย
๒. มีการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐและหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เช่น
เกษตรฯ พช. พาณิชย์ อุตสาหกรรม ฯลฯ

๓. กิจกรรมของกลุ่มสามารถทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตข้าว และมีความนิยมที่จะใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้น
ปัญหา/อุปสรรค

๑. ต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมีราคาสูง
๒. สินค้าบางชนิดยังมีอายุการเก็บรักษาน้อย
๓. คู่แข่งสินค้าประเภทเดียวกันมีหลายกลุ่มในจังหวัด

แผนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน ในการพัฒนาในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. การพัฒนาการผลิต
 - การปรับปรุงสถานที่ผลิตให้มีมาตรฐาน เพื่อยื่นขอรับการรับรองมาตรฐาน
 - ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงสถานที่ผลิต
๒. การพัฒนาการตลาด
 - การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย
 - เพิ่มการประชาสัมพันธ์กลุ่มและสินค้าของกลุ่มให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น
๓. การพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร
 - ให้ความรู้ในเรื่องการทำบัญชีเบื้องต้นให้แก่คณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่ม

**สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยพัฒนา
ปัจจัยภายใน ได้แก่**

๑. กลุ่มก่อตั้งขึ้นโดยความต้องการของสมาชิกกลุ่มอย่างแท้จริง เพื่อรักษาภูมิปัญญาในอดีต ทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็งและยั่งยืน
๒. ผู้นำและคณะกรรมการกลุ่ม มีผู้นำที่มีความสามารถและเสียสละเพื่อส่วนรวม มีวิสัยทัศน์ที่ดี
๓. มีการบริหารจัดการคนให้เหมาะสมกับงาน ให้ตรงตามความถนัดของแต่ละบุคคล
๔. สมาชิกในกลุ่มมีความใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา พร้อมทั้งจะเรียนรู้และรับองค์ความรู้ใหม่ๆ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน
๕. มีการบริหารเงินออมของกลุ่มอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้
๖. มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งในด้านคุณภาพ และการผลิต ตลอดจนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุการเก็บรักษา
๗. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นที่รู้จักและยอมรับอย่างแพร่หลาย
๘. มีกฎระเบียบข้อบังคับและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ของกลุ่ม ที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในการถือปฏิบัติร่วมกัน
๙. มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ สำนักรักชุมชน และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ปัจจัยภายนอก ได้แก่

๑. เจ้าหน้าที่ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม
 - ประสานงานกับแหล่งเงินทุนเพื่อของบประมาณสนับสนุน
 - ด้านการตลาดมีประสานงาน ในการขยายแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งในและนอกชุมชน

๒. การสนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่น นอกจากเจ้าหน้าที่เป็นเรื่องสำคัญแล้ว กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์กรท้องถิ่น เช่น เทศบาล มีส่วนสำคัญอย่างมากในการสนับสนุนกลุ่ม เนื่องจากองค์กรท้องถิ่นมีความพร้อมทั้งบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ในด้านเงินทุนสนับสนุนโครงการ กิจกรรม ต่าง ๆ ตลอดจน การขอสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำกิจกรรมของกลุ่ม

ผู้บันทึกความรู้ นางสาวนิตยา ตั้งศุภรวัช ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๔๐ โทรศัพท์ ๐๘๙-๙๘๘๓๗๓๓๓

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การให้น้ำของมะระจีนตามความเหมาะสมของอายุ

เจ้าของเรื่อง นายเครือ จินแส

ตำแหน่ง อาสาสมัครเกษตร, เกษตรหมู่บ้าน, คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

การเกษตรประจำตำบล, ประธานกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษตำบลหนองชุมพล

วันที่บันทึกความรู้ เดือน กรกฎาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ

การปลูกพืชโดยใช้ระบบน้ำแบบมินิสปริงเกอร์เป็นการใช้น้ำอย่างประหยัดและรู้คุณค่า รวมทั้งลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ โดยทั่วไปสำหรับพืชผักเช่น ถั่วฝักยาว แตงกวา จะวางหัวมินิสปริงเกอร์ให้สูงจากพื้นดิน อยู่ที่ระยะ ๖๐ – ๗๐ เซนติเมตร ในการให้น้ำตั้งแต่ปลูกจนเก็บเกี่ยว แต่สำหรับมะระจีน ระยะการวางหัวมินิสปริงเกอร์ แบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

๑. ระยะที่ ๑ ช่วงต้นกล้า ในขณะที่มะระจีนยังเล็กอายุยังน้อย อยู่ในช่วงเจริญเติบโต ให้วางหัวมินิสปริงเกอร์ให้สูงจากพื้นดิน อยู่ที่ระยะ ๖๐ – ๗๐ เซนติเมตร เพื่อให้มีน้ำกระจายตัวในพื้นที่กว้างเป็นการเพิ่มความชื้นในอากาศ

๒. ระยะที่ ๒ ช่วงออกดอกและติดผล ให้วางหัวมินิสปริงเกอร์ ลดลงจากเดิม ๑๐ เซนติเมตร โดยให้สูงจากพื้นดิน อยู่ที่ระยะ ๖๐ – ๕๐ เซนติเมตร เนื่องจากมีการใช้วัสดุห่อผลผลิต การลดระยะหัวมินิสปริงเกอร์ลงทำให้ลดการสูญเสียวัสดุห่อผลผลิตได้

นี่เป็นอีกวิธีการหนึ่ง ที่ นายเครือ จินแส ใช้ในการให้น้ำมะระจีน เพื่อให้ได้คุณภาพผลผลิตที่ได้มีราคา

ผู้บันทึกความรู้ นางสาวนันทดา เทียนทอง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

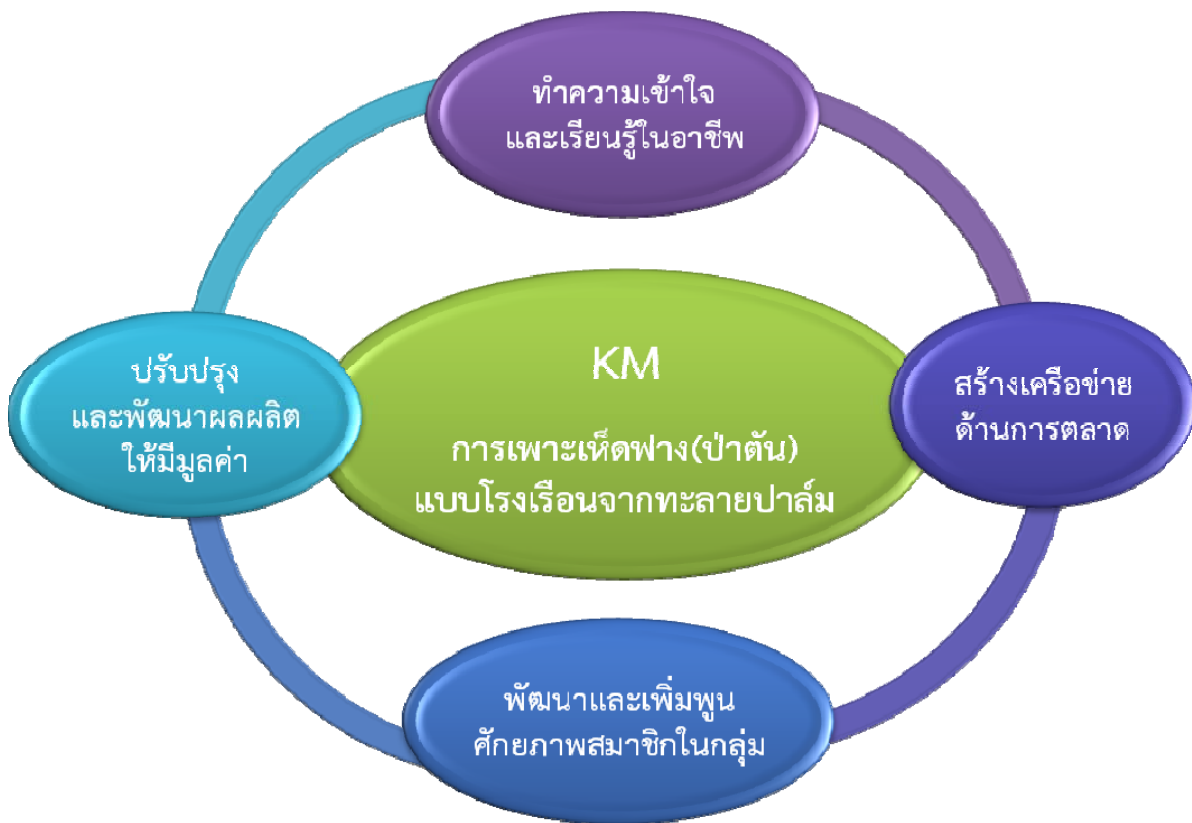
สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การเพาะเห็ดฟาง(ป่าตัน)แบบโรงเรือนจากทะเลลายปาล์ม
เจ้าของเรื่อง นายบุญมา นันทกิจ

ตำแหน่ง : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑ , อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน, คณะกรรมการศูนย์บริการ
และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทับค้าง
ประธานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดฟาง

ที่อยู่ : ๖๗ หมู่ที่ ๑ ตำบลทับค้าง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๔๐
โทรศัพท์ ๐๘๙-๖๑๒๒๙๔๙

วันที่บันทึกความรู้ : เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเพาะเห็ด :

๑. ทะลายปาล์ม
๒. เชื้อเห็ดฟาง (พันธุ์ป่าตัน)
๓. ผ้าพลาสติกความยาว ม้วนละ ๗๐ เมตร
๔. ไม้ไผ่ สำหรับขึงผ้าพลาสติก
๕. อาหารเสริม
๕. โรงเรือนเพาะเห็ดฟางพร้อมคลุมแสลมดำ ๒ ชั้น

ขั้นตอนในการเพาะเห็ดฟาง :

- นำทะลายปาล์มมากองรวมไว้ในบ่อซีเมนต์ โดยจะฉีดย้ำ ๓ วัน คลุมด้วยผ้าพลาสติก รอประมาณ ๓-๗ วัน (เพื่อให้ทะลายปาล์มชุ่มน้ำ) นำเอามาใช้ได้
- หลังจากหมักครบกำหนดแล้วจึงนำทะลายปาล์มมาเรียงเป็นแถว ๆ บนชั้นเพาะเห็ด ซึ่งมีแอสลมดำ ๗๐% ๒ ชั้น คลุมเหนือโรงเรือนเห็ด
- ทำการรอบฆ่าเชื้อ โดยก่อไฟเพื่อต้มน้ำร้อนแล้วปล่อยให้ น้ำร้อนเข้าไปในโรงเพาะเห็ดประมาณ ๖ - ๗ ชั่วโมง แล้วให้ที่อุณหภูมิ ๗๐ องศาเซลเซียส ระยะเวลา ๒ - ๓ ชั่วโมง โดยจะต้องอบทั้งวัน
- เตรียมเชื้อเห็ดฟางผสมกับอาหารเสริมโรยเชื้อเห็ดลงบน ชั้นในโรงเรือนที่เตรียมไว้
- ปิดโรงเพาะเห็ดฟางให้สนิทประมาณ ๓ วัน จากนั้น ในวันที่ ๔ ค่อยเปิดดู เมื่อเห็นเห็ดเดินใยก็เอาน้ำฉีดพ่น เป็นละอองให้ทั่วทุกชั้น(ตัดใย) และให้อุณหภูมิอยู่ที่ ๓๕ องศาเซลเซียส (อย่าให้อุณหภูมิเกิน ถ้าเกินเห็ดจะฝ่อ) จากนั้นต้องเปิดประตูโรงเพาะเห็ดเพื่อระบายอากาศ
- รอประมาณ ๗ - ๙ วัน เห็ดก็จะออก และสามารถ เก็บผลผลิตไปขายได้

การดูแลรักษา :

การระบายความร้อน หลังจากเพาะเห็ดแล้ว ๔-๕ วัน ให้ เปิดชายผ้าพลาสติกออกบ้างเพื่อระบายความร้อนออกจาก กองเห็ดบ้าง เพราะถ้าอากาศร้อนเกินไปเส้นใยเห็ดจะไม่

การให้น้ำ :

พยายามให้ความชื้นแก่กองเห็ดอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะ ในช่วงฤดูแล้ง พยายามพ่นน้ำให้เป็นฝอยลงบนกองเห็ดพอ ชุ่มชื้นแต่อย่าให้แฉะ

การเก็บเกี่ยว :

เมื่อดอกเห็ดโตพอได้ขนาดที่ตลาดต้องการจึงเริ่มเก็บ ไม่ควรปล่อยให้โตให้ดอกบานเพราะจะทำให้เสียราคาได้ การเก็บดอกเห็ด จะเก็บได้หลังจากเพาะเห็ดแล้ว ๗ วัน ขึ้นอยู่กับความร้อนและฤดูกาล ในฤดูร้อนและฤดูฝนจะเก็บ เห็ดได้เร็ว แต่ถ้าเป็นฤดูหนาวจะเก็บได้ช้า เห็ดจะออกดี ในช่วงเดือนมีนาคม-กรกฎาคม และควรเลือกเก็บเฉพาะ ดอกเห็ดที่ตูม จะทำให้ได้เห็ดที่มีคุณภาพดี

วิธีการเก็บดอกเห็ด :

ให้ใช้นิ้วชี้กดดอกเห็ดแล้วหมุนเล็กน้อยยกขึ้นเบาๆ ดอกเห็ด ก็จะหลุดออกมาโดยง่าย ถ้าดอกเห็ดออกเป็นกลุ่มให้สังเกต ดูว่าในกลุ่มนั้นมีดอกโตพอประมาณกันทั้งกลุ่มก็สามารถ เก็บได้เลยทั้งกลุ่ม และขณะเก็บดอกเห็ดไม่ควรทำให้เกิด การกระทบกระเทือนดอกที่ยังเก็บไม่ได้เพราะอาจทำให้ ดอกเห็ดอื่นช้ำและฝ่อได้ เมื่อเก็บเห็ดออกมาแล้ว ต้องตัด แต่งเอาเศษวัสดุที่ติดมาออก เพื่อความสวยงาม แล้วจึงใส่ ภาชนะนำส่งขายต่อไปเพื่อให้ได้ราคาดีรวมตัวเป็นดอก นอกจากช่วยระบายความร้อนแล้วยังเป็นการเพิ่มอากาศ ให้กับเห็ดอีกด้วย

ภาพกิจกรรมในการเพาะเห็ดฟาง

การเตรียมโรงเรือนเห็ดฟาง

เตาต้มน้ำ(เพื่ออบไอน้ำ)

ขณะอบฆ่าเชื้อโรงเรือนต้งวัดอุณหภูมิ

ภายในโรงเรือนเห็ดฟาง

ลักษณะผลผลิตที่เก็บได้

บันทึกความรู้ : นางสาวอัจฉรา พันธุ์ชัย ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

สังกัด : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๔๐ โทรศัพท์ ๐๘๘-๕๔๓๕๘๓๔

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน
องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่องหลักการผลิตผักอินทรีย์
เจ้าของความรู้ชื่อ นายเฉลิม ยงภูมิพุทธา
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
วันที่บันทึกความรู้ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ
<p><u>ผักอินทรีย์คืออะไร</u></p> <p>ผักอินทรีย์ เป็นผักที่ได้จากการผลิตที่หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี หรือสารสังเคราะห์ต่างๆ เป็นต้นว่า ปุ๋ยเคมีสารควบคุมการเจริญเติบโต สารควบคุมและกำจัดวัชพืช สารป้องกันกำจัดโรคแมลงและสัตว์ศัตรูผักใน</p>

ทุกขั้นตอนการผลิตและในระหว่างการเก็บรักษาผลผลิต หากมีความจำเป็นแนะนำให้ใช้วัสดุจากธรรมชาติและสารสกัดจากพืชที่ไม่มีพิษต่อคนหรือไม่มีสารพิษตกค้างปนเปื้อนในผลผลิต และในดินและน้ำ รักษาสภาพแวดล้อม ทำให้ได้ผลผลิตผักที่มีคุณภาพดีปลอดภัยจากอันตรายของผลตกค้าง ส่งผลให้ผู้บริโภคมีสุขอนามัยและคุณภาพชีวิตที่ดี

ข้อควรปฏิบัติ

เทคโนโลยีการผลิตผักอินทรีย์ มีขั้นตอนการปฏิบัติเช่นเดียวกับการผลิตผักโดยทั่วไป จะแตกต่างกันตรงที่ต้องหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีสังเคราะห์ในทุกขั้นตอนการผลิต จึงมีข้อควรปฏิบัติดังนี้

๑. การเลือกพื้นที่ เลือกพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ติดต่อกันและมีความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยธรรมชาติค่อนข้างสูง มีแหล่งน้ำ ไม่ควรเป็นพื้นที่ที่มีการใช้สารเคมีสูงและติดต่อกันเป็นเวลานาน ห่างจากพื้นที่ที่มีการใช้สารเคมี ควรตรวจหารสสารตกค้างในน้ำและดิน

๒. การเลือกใช้พันธุ์ผัก มีคุณสมบัติด้านการเจริญเติบโตเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ให้ผลผลิตสูง ต้านทานโรคแมลง ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

๓. การเตรียมเมล็ดพันธุ์ผัก ใช้เมล็ดผักที่ได้มาตรฐาน มีความงอกดี ผ่านการเก็บรักษาโดยไม่ใช้สารเคมีสังเคราะห์ ปราศจากโรคแมลง และเมล็ดวัชพืชหากจำเป็นต้องป้องกันโรคที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์ให้นำมาแช่สารละลายจุนสี (จุนสี ๑ กรัมต่อน้ำ ๑ ลิตร) เป็นเวลา ๒๐ ชั่วโมง แล้วล้างด้วยน้ำก่อนนำไปปลูก

๔. การเตรียมดิน ไถตะตากแดด ๕ - ๗ วัน ไถแปร ยกแปลงตามความต้องการและชนิดพืช

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ

๕. การจัดการความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๕.๑ ไม่เผาเศษผัก และเศษวัสดุในแปลงผัก เพราะเป็นการทำลายอินทรีย์วัตถุและจุลินทรีย์ดินที่มีประโยชน์

๕.๒ ไม่นำส่วนของพืชที่ไม่ใช่ประโยชน์โดยตรงออกจากแปลงผัก แต่ควรนำวัสดุอินทรีย์จากแหล่งใกล้เคียงใส่แปลงผักให้สม่ำเสมอที่ละเล็กที่ละน้อย

๕.๓ เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน โดย การปลูกพืช โดยเฉพาะพืชตระกูลถั่ว

๕.๔ ไม่ควรปล่อยให้ดินให้ว่างเปล่าก่อนปลูกผักและหลังเก็บเกี่ยวผัก แต่ควรปลูกพืชคลุมดินโดยเฉพาะพืช

ตระกูลถั่ว เช่นถั่วเขียว ถั่วพว้า โสน ปอเทือง เป็นต้น

๕.๕ ป้องกันการสูญเสียหน้าดินเนื่องจากการชะล้างโดยใช้วัสดุคลุมดิน พืชคลุมดิน และควรมีการไถพรวนอย่างถูกวิธี และควรปลูกพืชคลุมดินโดยเฉพาะพืชตระกูลถั่ว เช่นถั่วเขียว ถั่วพว้า โสน ปอเทือง เป็นต้น

๕.๖ ควรวิเคราะห์ดินทุกปี แล้วแก้ไขภาวะความเป็นกรด เป็นด่างของดินให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของต้นผัก(ประมาณ ๖.๕ - ๗.๕ ถ้าพบว่าดินมีความเป็นกรดสูง แนะนำให้ใช้ปูนมาร์ล ปูนขาว หรือขี้เถ้าไม้ปรับปรุงสภาพดิน

๕.๗ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หลีกเลี่ยงการใช้ปุ๋ยเคมี พยายามหาปุ๋ยอินทรีย์จากธรรมชาติมาใช้อย่างสม่ำเสมอ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด

๕.๘ การใช้อินทรีย์วัตถุบางอย่างทดแทนปุ๋ยเคมี

๕.๘.๑ แหล่งธาตุไนโตรเจน เช่น แหนแดง สำหรับยีสน้ำเงินแกมเขียว กากเมล็ดสะเดา เลือดสัตว์แห้ง กระดุกป่น

๕.๘.๒ แหล่งธาตุฟอสฟอรัส เช่น หินฟอสเฟต กระดุกป่น มูลไก่ มูลค่างควา กากเมล็ดพืช ขี้เถ้าไม้ สำหรับยีสทะเล

๕.๘.๓ แหล่งธาตุโพแทสเซียม เช่น ขี้เถ้าและหินปูนบางชนิด

๕.๘.๔ แหล่งธาตุแคลเซียม เช่น ปูนขาว โดโลไมท์ เปลือกหอย

๖. ระบบการปลูก ปลูกผักอินทรีย์ โดยเลือกช่วงเวลาปลูกที่เหมาะสมกับผักแต่ละพันธุ์ และปลูกพืชหมุนเวียน โดยเฉพาะพืชตระกูลถั่วก่อนและหลังการปลูก

๗. การควบคุมวัชพืช หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีทุกชนิดในการควบคุมวัชพืช แนะนำให้ควบคุมวัชพืชโดยวิธีกล เช่น การเตรียมดินที่เหมาะสม การใช้วัสดุคลุมดิน การถอนด้วยมือ วิธีเขตกรรมต่างๆ การปลูกพืชหมุนเวียน

๘. การป้องกันกำจัดโรคแมลง และสัตว์ศัตรูพืช ๘.๑ ไม่ใช้สารเคมีสังเคราะห์ทุกชนิด ๘.๒ ใช้ผักพันธุ์ต้านทาน

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ

๘.๓ การปฏิบัติด้านเขตกรรม เช่น การเตรียมแปลง การปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อตัดต่อวงจรระบาดของ

โรคแมลงและสัตว์ศัตรูผัก การจัดการน้ำ

๘.๔ การจัดการสภาพแวดล้อม ไม่ให้เหมาะสมกับการระบาดของโรคแมลงศัตรูผัก เช่น การกำจัดวัชพืช การกำจัดเศษซากพืชที่เป็นโรคโดยใช้ปูนขาวหรือผงกำมะถันที่ไม่ผ่านกระบวนการทางเคมีและปรับสภาพดินไม่เหมาะสมกับการระบาดของโรค

๘.๕ รักษาความสมดุลทางธรรมชาติ รักษา ขยายปริมาณศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวห้ำ ตัวเบียน

การปลูกพืชขี้ไล่แมลง เช่น ตระไคร้หอม

๘.๗ หากจำเป็นต้องใช้สารสกัดจากพืช เช่น สะเดา ข่า ตะไคร้หอม ใบแคฝรั่ง เป็นต้น

๙. การจัดการเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวตามอายุของผักแต่ละชนิดและตามความต้องการของตลาด และมีการบรรจุภัณฑ์ที่ดีเหมาะสม

๑๐. การรับรองมาตรฐานข้าวอินทรีย์ มี ๓ องค์กร

๑๐.๑ สถาบันพืชอินทรีย์ กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานของรัฐบาล

๑๐.๒ สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.) เป็นหน่วยงานของเอกชน

๑๐.๓ หน่วยงานตรวจสอบรับรองของต่างประเทศ เพื่อให้ได้รับรองมาตรฐานสากลสำหรับผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์จากองค์กร IFOAM (International federation of Organic Agriculture Movement)

ปัจจุบันมีบริษัทตัวแทนที่สามารถตรวจสอบเพื่อออกใบรับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์ในประเทศไทย คือ

บริษัท OMIC จำกัด, บริษัท BCS จำกัด, บริษัท BIOAGRICERT จำกัด, บริษัท P S AGRO CONTROL จำกัด

ผู้บันทึกความรู้ นายเฉลิม ยงภูมิพุกธา ตำแหน่ง เกษตรอำเภอ (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการ)

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ติดต่อได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โทร ๐๓๒-๕๖๒๕๔๕

มือถือ ๐๘๙-๘๐๗๑๑๘๑

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน

**องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง วิเคราะห์ศักยภาพวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยพัฒนา
เพื่อการพัฒนา**

เจ้าของความรู้ชื่อ นางสาวนิตยา ตั้งศุภธวัช

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร

วันที่บันทึกความรู้ กรกฎาคม ๒๕๕๘

สรุปผลความรู้ที่ได้จากการถอดบทเรียนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยพัฒนา

การวิเคราะห์ศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

การวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยพัฒนา โดยการใช้เครื่องมือ บัตรคำ และ SWOT ในการค้นหาประเด็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัดของกลุ่ม ดังนี้

จุดแข็ง

๖. มีแหล่งวัตถุดิบหลักที่มีคุณภาพในปริมาณที่เพียงพอ
๗. มีช่องทางการจำหน่ายสินค้าหลายช่องทาง ได้แก่ ที่ทำการกลุ่ม ร้านค้าในตลาดนัด จุดจำหน่ายสินค้าของกลุ่ม ตลอดจนการออกงานแสดงสินค้าที่หน่วยงานราชการต่างๆจัดขึ้น
๘. มีการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับดี
๙. ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในชุมชน
๑๐. กลุ่มมีกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพพื้นที่

จุดอ่อน

๔. สถานที่แปรรูปสินค้ายังไม่ได้มาตรฐาน ในการขอรับเครื่องหมาย ออ.
๕. ขาดเครื่องจักรที่ทันสมัยในการยืดอายุการเก็บรักษาสินค้า
๖. สมาชิกและคณะกรรมการ ยังขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม บางกิจกรรม

โอกาส

๑. เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ ดูงาน ภูมิปัญญาชนมไทย
๒. มีการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐและหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เช่น เกษตรฯ พช. พาณิชย อุตสาหกรรมการฯ ฯลฯ
๓. กิจกรรมของกลุ่มสามารถทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตข้าว และมีความนิยมที่จะใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้น

ปัญหา/อุปสรรค

๔. ต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมีราคาสูง
๕. สินค้าบางชนิดยังมีอายุการเก็บรักษาน้อย
๖. คู่แข่งสินค้าประเภทเดียวกันมีหลายกลุ่มในจังหวัด

แผนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน ในการพัฒนาในด้านต่างๆ ดังนี้

๑. การพัฒนาการผลิต
 - การปรับปรุงสถานที่ผลิตให้มีมาตรฐาน เพื่อยื่นขอรับการรับรองมาตรฐาน
 - ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงสถานที่ผลิต
๒. การพัฒนาการตลาด
 - การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย
 - เพิ่มการประชาสัมพันธ์กลุ่มและสินค้าของกลุ่มให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น
๓. การพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร
 - ให้ความรู้ในเรื่องการทำบัญชีเบื้องต้นให้แก่คณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่ม

สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยพัฒนา

ปัจจัยภายใน ได้แก่

๑. กลุ่มก่อตั้งขึ้นโดยความต้องการของสมาชิกกลุ่มอย่างแท้จริง เพื่อรักษาภูมิปัญญาในอดีต ทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็งและยั่งยืน
๒. ผู้นำและคณะกรรมการกลุ่ม มีผู้นำที่มีความสามารถและเสียสละเพื่อส่วนรวม มีวิสัยทัศน์ที่ดี
๓. มีการบริหารจัดการคนให้เหมาะสมกับงาน ให้ตรงตามความถนัดของแต่ละบุคคล
๔. สมาชิกในกลุ่มมีความใฝ่รู้ตลอดเวลา พร้อมทั้งจะเรียนรู้และรับองค์ความรู้ใหม่ๆ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน

๕. มีการบริหารเงินออมของกลุ่มอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้
๖. มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งในด้านคุณภาพ และการผลิต ตลอดจนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุ การเก็บรักษา
๗. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นที่รู้จักและยอมรับอย่างแพร่หลาย
๘. มีกฎระเบียบข้อบังคับและการแบ่งปันผลประโยชน์ของกลุ่ม ที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ ของสมาชิกในการถือปฏิบัติร่วมกัน
๙. มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ สำนึกรักชุมชน และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ปัจจัยภายนอก ได้แก่

๑. เจ้าหน้าที่ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม
 - ประสานงานกับแหล่งเงินทุนเพื่อของบประมาณสนับสนุน
 - ด้านการตลาดมีประสานงาน ในการขยายแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้งในและนอกชุมชน

๒. การสนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่น นอกจากเจ้าหน้าที่เป็นเรื่องสำคัญแล้ว กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ได้รับการ สนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์กรท้องถิ่น เช่น เทศบาล มีส่วนสำคัญอย่างมากในการสนับสนุนกลุ่ม เนื่องจาก องค์กรท้องถิ่นมีความ พร้อมทั้งบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ในด้านเงินทุนสนับสนุนโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจน การขอสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำกิจกรรมของกลุ่ม

ผู้บันทึกความรู้ นางสาวนิตยา ตั้งศุภราช ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๔๐ โทรศัพท์ ๐๘๙-๙๘๘๓๗๓๓๓

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การให้น้ำของมะระจีนตามความเหมาะสมของอายุ

เจ้าของเรื่อง นายเครือ จินแส

ตำแหน่ง อาสาสมัครเกษตร, เกษตรหมู่บ้าน, คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

การเกษตรประจำตำบล, ประธานกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษตำบลหนองชุมพล

วันที่บันทึกความรู้ เดือน กรกฎาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ

การปลูกพืชโดยใช้ระบบน้ำแบบมินิสปริงเกอร์เป็นการใช้น้ำอย่างประหยัดและรู้คุณค่า รวมทั้งลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ โดยทั่วไปสำหรับพืชผักเช่น ถั่วฝักยาว แตงกวา จะวางหัวมินิสปริงเกอร์ให้สูงจากพื้นดิน อยู่ที่ระยะ ๖๐ – ๗๐ เซนติเมตร ในการให้น้ำตั้งแต่ปลูกจนเก็บเกี่ยว แต่สำหรับมะระจีน ระยะการวางหัวมินิสปริงเกอร์ แบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

๑. ระยะที่ ๑ ช่วงต้นกล้า ในขณะที่มะระจีนยังเล็กอายุยังน้อย อยู่ในช่วงเจริญเติบโต ให้วางหัวมินิสปริงเกอร์ให้สูงจากพื้นดิน อยู่ที่ระยะ ๖๐ – ๗๐ เซนติเมตร เพื่อให้มีน้ำกระจายตัวในพื้นที่กว้างเป็นการเพิ่มความชื้นในอากาศ

๒. ระยะที่ ๒ ช่วงออกดอกและติดผล ให้วางหัวมินิสปริงเกอร์ ลดลงจากเดิม ๑๐ เซนติเมตร โดยให้สูงจากพื้นดิน อยู่ที่ระยะ ๖๐ – ๕๐ เซนติเมตร เนื่องจากมีการใช้วัสดุห่อผลผลิต การลดระยะหัวมินิสปริงเกอร์ลงทำให้ลดการสูญเสียวัสดุห่อผลผลิตได้ นี่เป็นอีกวิธีการหนึ่ง ที่ นายเครือ จินแส ใช้ในการให้น้ำมะระจีน เพื่อให้ได้คุณภาพผลผลิตที่ได้มีราคา

ผู้บันทึกความรู้ นางสาวนันทดา เทียนทอง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การเพาะเห็ดฟาง(ป่าตัน)แบบโรงเรือนจากทะเลสาบปาล์ม
เจ้าของเรื่อง นายบุญมา นันทกิจ

ตำแหน่ง : ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑ , อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน, คณะกรรมการศูนย์บริการ

และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทับคาง

ประธาน

กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดฟาง

ที่อยู่ : ๖๗ หมู่ที่ ๑ ตำบลทับคาง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๔๐

โทรศัพท์ ๐๘๙-๖๑๒๒๙๔๙

วันที่บันทึกความรู้ : เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเพาะเห็ด :

๑. ทะลายปาล์ม
๒. เชื้อเห็ดฟาง (พันธุ์ป่าตัน)
๓. ผ้าพลาสติกความยาว ม้วนละ ๗๐ เมตร
๔. ไม้ไผ่ สำหรับขึงผ้าพลาสติก
๕. อาหารเสริม
๕. โรงเรือนเพาะเห็ดฟางพร้อมคลุมแสลมดำ ๒ ชั้น

ขั้นตอนในการเพาะเห็ดฟาง :

๑. นำทะเลสาบปาล์มมากองรวมไว้ในบ่อซีเมนต์ โดยจะฉีบน้ำ ๓ วัน
คลุมด้วยผ้าพลาสติก รอประมาณ ๓-๗ วัน (เพื่อให้
ทะเลสาบปาล์มชุ่มน้ำ) นำเอามาใช้ได้

๒. หลังจากหมักครบกำหนดแล้วจึงนำหลายปาล์มมาเรียงเป็นแถว ๆ บนชั้นเพาะเห็ด ซึ่งมีแอสมด้า ๗๐% ๒ ชั้น คลุมเหนือโรงเรือนเห็ด

๓. ทำการอบฆ่าเชื้อ โดยก่อไฟเพื่อต้มน้ำร้อนแล้วปล่อยไอน้ำร้อนเข้าไปในโรงเพาะเห็ดประมาณ ๖ - ๗ ชั่วโมง แล้วให้ที่อุณหภูมิ ๗๐ องศาเซลเซียส ระยะเวลา ๒ - ๓ ชั่วโมง โดยจะต้องอบทั้งวัน

๔. เตรียมเชื้อเห็ดฟางผสมกับอาหารเสริมโรยเชื้อเห็ดลงบนชั้นในโรงเรือนที่เตรียมไว้

๕. ปิดโรงเพาะเห็ดฟางให้สนิทประมาณ ๓ วัน จากนั้น ในวันที่ ๔ ค่อยเปิดดู เมื่อเห็นเห็ดเดินใยก็เอาน้ำฉีดพ่น เป็นละอองให้ทั่วทุกชั้น(ตัดใย) และให้อุณหภูมิอยู่ที่ ๓๕ องศาเซลเซียส (อย่าให้อุณหภูมิเกิน ถ้าเกินเห็ดจะฝ่อ) จากนั้นต้องเปิดประตูโรงเพาะเห็ดเพื่อระบายอากาศ

๖. รอประมาณ ๗ - ๙ วัน เห็ดก็จะออก และสามารถ เก็บผลผลิตไปขายได้

การดูแลรักษา :

การระบายความร้อน หลังจากเพาะเห็ดแล้ว ๔-๕ วัน ให้เปิดชายผ้าพลาสติกออกบ้างเพื่อระบายความร้อนออกจากกองเห็ดบ้าง เพราะถ้าอากาศร้อนเกินไปเส้นใยเห็ดจะไม่

การให้น้ำ :

พยายามให้ความชื้นแก่กองเห็ดอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง พยายามพ่นน้ำให้เป็นฝอยลงบนกองเห็ดพอชุ่มชื้นแต่อย่าให้แฉะ

การเก็บเกี่ยว :

เมื่อดอกเห็ดโตพอได้ขนาดที่ตลาดต้องการจึงเริ่มเก็บ ไม่ควรปล่อยให้เห็ดบานเพราะจะทำให้เสียราคาได้ การเก็บดอกเห็ด จะเก็บได้หลังจากเพาะเห็ดแล้ว ๗ วัน ขึ้นอยู่กับความร้อนและฤดูกาล ในฤดูร้อนและฤดูฝนจะเก็บเห็ดได้เร็ว แต่ถ้าเป็นฤดูหนาวจะเก็บได้ช้า เห็ดจะออกดีในช่วงเดือนมีนาคม-กรกฎาคม และควรเลือกเก็บเฉพาะดอกเห็ดที่ตูม จะทำให้ได้เห็ดที่มีคุณภาพดี

วิธีการเก็บดอกเห็ด :

ให้ใช้นิ้วชี้กดดอกเห็ดแล้วหมุนเล็กน้อยยกขึ้นเบาๆ ดอกเห็ดก็จะหลุดออกมาโดยง่าย ถ้าดอกเห็ดออกเป็นกลุ่มให้สังเกตดูว่าในกลุ่มนั้นมีดอกโตพอประมาณกันทั้งกลุ่มก็สามารถเก็บได้เลยทั้งกลุ่ม และขณะเก็บดอกเห็ดไม่ควรทำให้เกิดการกระทบกระเทือนดอกที่ยังเก็บไม่ได้เพราะอาจทำให้ดอกเห็ดอื่นช้ำและฝ่อได้ เมื่อเก็บเห็ดออกมาแล้ว ต้องตัดแต่งเอาเศษวัสดุที่ติดมาออก เพื่อความสวยงาม แล้วจึงใส่ภาชนะนำส่งขายต่อไปเพื่อให้ได้ราคาดีรวมตัวเป็นดอก

นอกจากช่วยระบายความร้อนแล้วยังเป็นการเพิ่มอากาศให้กับเห็ดอีกด้วย

ภาพกิจกรรมในการเพาะเห็ดฟาง

การเตรียมโรงเรือนเห็ดฟาง

เตาต้มน้ำ(เพื่ออบไอน้ำ)

ขณะอบฆ่าเชื้อโรงเรือนด้วยวัตอุณหภูมิ

ภายในโรงเรือนเห็ดฟาง

ลักษณะผลผลิตที่เก็บได้

บันทึกความรู้ : นางสาวอัจฉรา พันธุ์ชัย ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

สังกัด : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๔๐ โทรศัพท์ ๐๘๘-๕๔๓๕๘๓๔

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน
องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่องหลักการผลิตผักอินทรีย์
เจ้าของความรู้ชื่อ นายเฉลิม ยงภูมิพุทธา
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
วันที่บันทึกความรู้ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ

ผักอินทรีย์คืออะไร

ผักอินทรีย์ เป็นผักที่ได้จากการผลิตที่หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี หรือสารสังเคราะห์ต่างๆ เป็นต้นว่าปุ๋ยเคมีสารควบคุมการเจริญเติบโต สารควบคุมและกำจัดวัชพืช สารป้องกันกำจัดโรคแมลงและสัตว์ศัตรูผักในทุกขั้นตอนการผลิตและในระหว่างการเก็บรักษาผลผลิต หากมีความจำเป็นแนะนำให้ใช้วัสดุจากธรรมชาติและสารสกัดจากพืชที่ไม่มีพิษต่อคนหรือไม่มีสารพิษตกค้างปนเปื้อนในผลผลิต และในดินและน้ำ รักษาสภาพแวดล้อม ทำให้ได้ผลผลิตผักที่มีคุณภาพดีปลอดภัยจากอันตรายของผลตกค้าง ส่งผลให้ผู้บริโภคมีสุขอนามัยและคุณภาพชีวิตที่ดี

ข้อควรปฏิบัติ

เทคโนโลยีการผลิตผักอินทรีย์ มีขั้นตอนการปฏิบัติเช่นเดียวกับการผลิตผักโดยทั่วไป จะแตกต่างกันตรงที่ต้องหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีสังเคราะห์ในทุกขั้นตอนการผลิต จึงมีข้อควรปฏิบัติดังนี้

๑. การเลือกพื้นที่ เลือกพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ติดต่อกันและมีความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยธรรมชาติค่อนข้างสูง มีแหล่งน้ำ ไม่ควรเป็นพื้นที่ที่มีการใช้สารเคมีสูงและติดต่อกันเป็นเวลานาน ห่างจากพื้นที่ที่มีการใช้สารเคมี ควรตรวจหารสตกค้างในน้ำและดิน

๒. การเลือกใช้พันธุ์ผัก มีคุณสมบัติด้านการเจริญเติบโตเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ให้ผลผลิตสูง ต้านทานโรคแมลง ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

๓. การเตรียมเมล็ดพันธุ์ผัก ใช้เมล็ดผักที่ได้มาตรฐาน มีความงอกดี ผ่านการเก็บรักษาโดยไม่ใช้สารเคมีสังเคราะห์ปราศจากโรคแมลง และเมล็ดวัชพืชหากจำเป็นต้องป้องกันโรคที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์ให้นำมาแช่สารละลายจุนสี (จุนสี ๑ กรัม ต่อน้ำ ๑ ลิตร) เป็นเวลา ๒๐ ชั่วโมง แล้วล้างด้วยน้ำก่อนนำไปปลูก

๔. การเตรียมดิน ไถตะตากแดด ๕ - ๗ วัน ไถแปร ยกแปลงตามความต้องการและชนิดพืช

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ

๕. การจัดการความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๕.๑ ไม่เผาเศษฟัก และเศษวัสดุในแปลงฟัก เพราะเป็นการทำลายอินทรีย์วัตถุและจุลินทรีย์ดินที่มีประโยชน์

๕.๒ ไม่นำส่วนของพืชที่ไม่ใช้ประโยชน์โดยตรงออกจากแปลงฟัก แต่ควรนำวัสดุอินทรีย์จากแหล่งใกล้เคียงใส่แปลงฟักให้สม่ำเสมอที่ละเล็กละน้อย

๕.๓ เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน โดย การปลูกพืช โดยเฉพาะพืชตระกูลถั่ว

๕.๔ ไม่ควรปล่อยที่ดินให้ว่างเปล่าก่อนปลูกผักและหลังเก็บเกี่ยวผัก แต่ควรปลูกพืชคลุมดินโดยเฉพาะพืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วเขียว ถั่วพราง โสน ปอเทือง เป็นต้น

๕.๕ ป้องกันการสูญเสียหน้าดินเนื่องจากการชะล้างโดยใช้วัสดุคลุมดิน พืชคลุมดิน และควรมีการไถพรวนอย่างถูกวิธี และควรปลูกพืชคลุมดินโดยเฉพาะพืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วเขียว ถั่วพราง โสน ปอเทือง เป็นต้น

๕.๖ ควรวิเคราะห์ดินทุกปี แล้วแก้ไขภาวะความเป็นกรด เป็นด่างของดินให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของต้นผัก(ประมาณ ๖.๕ - ๗.๕ ถ้าพบว่าดินมีความเป็นกรดสูง แนะนำให้ใช้ปูนมาร์ล ปูนขาว หรือขี้เถ้าไม้ ปรับปรุงสภาพดิน

๕.๗ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ หลีกเลี่ยงการใช้ปุ๋ยเคมี พยายามหาปุ๋ยอินทรีย์จากธรรมชาติมาใช้อย่างสม่ำเสมอ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด

๕.๘ การใช้อินทรีย์วัตถุบางอย่างทดแทนปุ๋ยเคมี

๕.๘.๑ แหล่งธาตุไนโตรเจน เช่น แหนแดง สาหร่ายสีน้ำเงินแกมเขียว กากเมล็ดสะเดา เลือดสัตว์แห้ง กระจุกป่น

๕.๘.๒ แหล่งธาตุฟอสฟอรัส เช่น หินฟอสเฟต กระจุกป่น มูลไก่ มูลค่างควา กากเมล็ดพืช ขี้เถ้าไม้ สาหร่ายทะเล

๕.๘.๓ แหล่งธาตุโพแทสเซียม เช่น ขี้เถ้าและหินปูนบางชนิด

๕.๘.๔ แหล่งธาตุแคลเซียม เช่น ปูนขาว โดโลไมท์ เปลือกหอย

๖. ระบบการปลูก ปลูกผักอินทรีย์ โดยเลือกช่วงเวลาปลูกที่เหมาะสมกับผักแต่ละพันธุ์ และปลูกพืชหมุนเวียนโดยเฉพาะพืชตระกูลถั่ว ก่อนและหลังการปลูก

๗. การควบคุมวัชพืช หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีทุกชนิดในการควบคุมวัชพืช แนะนำให้ควบคุมวัชพืชโดยวิธีกล เช่น การเตรียมดินที่เหมาะสม การใช้วัสดุคลุมดิน การถอนด้วยมือ วิธีเขตกรรมต่างๆ การปลูกพืชหมุนเวียน

๘. การป้องกันกำจัดโรคแมลง และสัตว์ศัตรูพืช ๘.๑ ไม่ใช้สารเคมีสังเคราะห์ทุกชนิด ๘.๒ ใช้ผักพันธุ์ต้านทาน

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ

๘.๓ การปฏิบัติด้านเขตกรรม เช่น การเตรียมแปลง การปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อตัดต่อวงจรระบาดของโรคแมลงและสัตว์ศัตรูพืช การจัดการน้ำ

๘.๔ การจัดการสภาพแวดล้อม ไม่ให้เหมาะสมกับการระบาดของโรคแมลงศัตรูพืช เช่น การกำจัดวัชพืช การกำจัดเศษซากพืชที่เป็นโรคโดยใช้ปูนขาวหรือผงกำมะถันที่ไม่ผ่านกระบวนการทางเคมีและปรับสภาพดินไม่ให้เหมาะสมกับการระบาดของโรค

๘.๕ รักษาความสมดุลทางธรรมชาติ รักษา ขยายปริมาณศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวห้ำ ตัวเบียน

การปลูกพืชขับไล่แมลง เช่น ตระไคร้หอม

๘.๗ หากจำเป็นต้องใช้สารสกัดจากพืช เช่น สะเดา ข่า ตะไคร้หอม ใบแคฝรั่ง เป็นต้น

๙. การจัดการเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวตามอายุของพืชแต่ละชนิดและตามความต้องการของตลาด และมีการบรรจุภัณฑ์ที่ดีเหมาะสม

๑๐. การรับรองมาตรฐานข้าวอินทรีย์ มี ๓ องค์กร

๑๐.๑ สถาบันพืชอินทรีย์ กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานของรัฐบาล

๑๐.๒ สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.) เป็นหน่วยงานของเอกชน

๑๐.๓ หน่วยงานตรวจสอบรับรองของต่างประเทศ เพื่อให้ได้รับรองมาตรฐานสากลสำหรับผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์จาก องค์กร IFOAM (International federation of Organic Agriculture Movement)

ปัจจุบันมีบริษัทตัวแทนที่สามารถตรวจสอบเพื่อออกใบรับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์ในประเทศไทย คือ

บริษัท OMIC จำกัด, บริษัท BCS จำกัด, บริษัท BIOAGRICERT จำกัด, บริษัท P S AGRO CONTROL จำกัด

ผู้บันทึกความรู้ นายเฉลิม ยงภูมิพุกธา ตำแหน่ง เกษตรอำเภอบางบาล (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการ)

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ติดต่อได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โทร ๐๓๒-๕๖๒๕๔๕

มือถือ ๐๘๙-๘๐๗๑๑๘๑

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพศูนย์ข้าวชุมชน

เจ้าของความรู้ชื่อ นายวิรัตน์ สว่างลาภ

ตำแหน่ง เกษตรอำเภอท่ายาง (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ)

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค...บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง
<p>การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพศูนย์ข้าวชุมชน</p> <ol style="list-style-type: none">คัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมดำเนินงาน (S๑,S๒,S๓)จัดเวทีชุมชน ชี้แจงวัตถุประสงค์ เลือกเกษตรกรเป้าหมาย พื้นที่และแปลงเรียนรู้ (เกษตรกร ๕๐ คน)จัดทำแผนการเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร (แผนฯ ตลอดฤดูการทำนา ๙-๑๖ ครั้ง)จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (จัดเวทีชุมชน ๓ ครั้ง)ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าว ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร (๙ ครั้ง)จัดประชุมเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด ระหว่างชุมชนกับผู้ประกอบการจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์และแปลงทดสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ และแปลงเรียนรู้การพยากรณ์วินิจฉัยโรคแมลงศัตรูข้าวการศึกษาดูงานศูนย์ข้าวชุมชนดีเด่นการติดตาม ให้คำแนะนำ ตลอดฤดูกาลผลิตข้าวเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี เทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อปลูกในฤดูต่อไป	- จากประสบการณ์ในการทำงาน และร่วมทำงานกับชาวนามานานกว่า ๒๐ ปี
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายวิรัตน์ สว่างลาภ ตำแหน่ง เกษตรอำเภอท่ายาง</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๔๔/๙ ถนนสุรพันธ์ ซอย ๒ ตำบลท่าราบ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทร. ๐๘๑-๗๓๖-๑๓๕๙</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๒)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพศูนย์ข้าวชุมชน

เจ้าของความรู้ชื่อ นายวิรัตน์ สว่างลาภ

ตำแหน่ง เกษตรอำเภอท่ายาง (นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ)

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>๑๑.การจัดตั้งกลุ่มๆ เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายชาวนา ให้พัฒนาไปสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืนได้ ภายใต้แนวคิด</p> <p>๑๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้</p> <ul style="list-style-type: none">- ลดต้นทุนการผลิต- เพิ่มผลผลิต- คุณภาพผลผลิต <p>๑๑.๒ พัฒนาชาวนาให้เป็นชาวนามืออาชีพ โดยลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก ช่วยเหลือตนเอง และสมาชิกก่อน</p> <p>๑๑.๓ รวมกลุ่มชาวนา และสร้างเครือข่าย ให้มีความเข้มแข็งสามารถผลิตปัจจัยการผลิตใช้เองในชุมชน</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายวิรัตน์ สว่างลาภ ตำแหน่ง เกษตรอำเภotáยง</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภotáยง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๔๕/๙ ถนนสุรพันธ์ ซอย ๒ ตำบลท่าราบ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทร. ๐๘๑-๗๓๖-๑๓๕๙</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การผลิตทุเรียนนอกฤดู
เจ้าของความรู้ชื่อ นายเกื้อกุล คนคล่อง
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน
สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง
วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

	ข้อเสนอแนะเอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่...
--	--

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	มาตรา...วรรค...บรรทัดที่... / ข้อพึงระวัง
<p>การจัดการต้นทุเรียนให้พร้อมเพื่อการผลิตนอกฤดู</p> <p>การเตรียมต้นทุเรียนให้พร้อมก่อนการออกดอก นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นปัจจัยแรกที่มีผลต่อความสำเร็จของ</p> <p>การผลิตทุเรียนนอกฤดู ดังนั้น เกษตรกรจึงต้องให้ความสำคัญและต้องมีการปฏิบัติงานในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ต้นทุเรียนมีความสมบูรณ์พร้อมสำหรับการผลิตนอกฤดูได้ทันเวลา</p> <p>การเลือกต้นทุเรียนเพื่อผลิตทุเรียนนอกฤดู</p> <p>การเลือกต้น นับว่าเป็นความสำคัญอันดับแรกของการผลิตทุเรียนนอกฤดู เพราะการเลือกต้นทุเรียนที่เหมาะสม จะมีบทบาทสูงต่อความสำเร็จในการผลิตทุเรียนนอกฤดู โดยทั่วไปชาวสวนทุเรียนควรพิจารณาเลือก ดังนี้.-</p> <p>๑. อายุของต้น</p> <p>ควรเป็นต้นที่ให้ผลผลิตมาแล้ว หรือมีอายุระหว่าง ๘-๑๕ ปี หรือมีเส้นผ่าศูนย์กลางของทรงพุ่ม ประมาณ ๖-๑๒ เมตร</p> <p>๒. ความพร้อมของต้น ต้นทุเรียนที่พร้อมสำหรับการใช้สารพาโคล บิวทรา-โซล คือต้นทุเรียนที่มีการเจริญเติบโตและมีการสะสมพลังงานในรูปของคาร์โบไฮเดรต เพียงพอสำหรับกระบวนการออกดอก ซึ่งการเตรียมต้นให้มีความพร้อม จะมีขั้นตอนที่แตกต่างกันไป</p>	<p>เอกสารอ้างอิง บันได ๖ ขั้น สู่การผลิตทุเรียนนอกฤดู อย่างมืออาชีพ</p> <p>สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี</p> <p>กรมส่งเสริมการเกษตร</p>
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายเกื้อกูล คนคล่อง ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๗๐๒๖-๙๓๙๔</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๒)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การผลิตทุเรียนนอกฤดู

เจ้าของความรู้ชื่อ นายเกื้อกูล คนคล่อง

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะเอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค...บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง
-------------------------------	---

<p>๓. โครงสร้างของต้น ต้องเป็นต้นที่มีโครงสร้างที่ดี มีลำต้นเดี่ยว ทรงพุ่มเป็นทรงฉัตร สูงไม่เกิน ๑๕ เมตร มีกิ่งที่เหมาะสมต่อการออกดอกติดผลจำนวนมาก มีปริมาณใบและความหนาที่ใบของใบไม้ได้สัดส่วนกับจำนวนกิ่ง สภาพต้นโดยทั่วไปสมบูรณ์</p> <p>๔. การสะสมอาหารของต้นทุเรียน การเจริญเติบโต ต้องผ่านการแตกใบอ่อนมาแล้วอย่างน้อย ๒ ครั้ง (๒ ชุด) จำนวนใบที่แตกและพุ่งออกมา มีจำนวนอย่างน้อย ๕-๗ ใบต่อยอด ขนาดของใบใหญ่เท่าใบชุดเดิมหรือใบใหญ่กว่าเดิม ใบมีสีเขียวเข้มออกดำ และเป็นมัน แผ่นใบค่อนข้างเรีย</p> <p>การส่งเสริมให้ทุเรียนแตกใบอ่อน</p> <p>๑. การตัดแต่งกิ่ง</p> <p>หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิต จะต้องทำการตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรค กิ่งแห้ง กิ่งแขนงด้านใบทรงพุ่ม ออกให้หมด เหลือไว้แต่กิ่งสมบูรณ์ที่ค่อนข้างขนานกับพื้นดิน</p> <p>๒. การใส่ปุ๋ยเพื่อสร้างใบใหม่</p> <p>หลังเก็บเกี่ยว ควรมีการใส่สารปรับปรุงดินตามค่าวิเคราะห์ดิน เนื่องจากในสวนทุเรียนที่มีการใส่ปุ๋ยเคมีมานาน จะพบว่าดินส่วนใหญ่มีความเป็นกรดค่อนข้างสูง มีผลต่อการส่งเสริมให้เกิดโรค</p>	<p>เอกสารอ้างอิง บันได ๖ ชั้น สูการผลิดทุเรียนนอกฤดู อย่างมืออาชีพ</p> <p>สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี</p> <p>กรมส่งเสริมการเกษตร</p>
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายเกื้อกุล คนคล่อง ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๗๐๒๖-๙๓๙๔</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๓)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การผลิตทุเรียนนอกฤดู

เจ้าของความรู้ชื่อ นายเกื้อกุล คนคล่อง

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะเอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค...บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง
ในทุเรียน โดยเฉพาะโรครากเน่า โคนเน่า และยังมีผลต่อการนำธาตุอาหารพืชในดินไปใช้ประโยชน์อีกด้วย ในกรณี ต้นโทรม แสดงถึงต้นทุเรียนมีระบบรากไม่สมบูรณ์ ควรมีการกระตุ้นระบบราก ให้มีการพัฒนาก่อนการใส่ปุ๋ย โดยการรดด้วยสารละลายของปุ๋ยเกร็ดที่มีธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรอง และธาตุอาหารเสริม (จุลธาตุ) รวมอยู่ด้วย เช่น ปุ๋ยเกร็ด สูตร ๑๕-๓๐-๑๕ อัตรา ๖๐ กรัม ผสมสารฮิวมิค	เอกสารอ้างอิง บันได ๖ ชั้น สู่อการผลิตทุเรียนนอกฤดู อย่างมืออาชีพ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร

<p>แอสซิด อัตรา ๑๐๐-๒๐๐ ซีซี/น้ำ ๒๐ ลิตร รดต้นทุเรียนในอัตรา ๑๕-๒๐ ลิตร/ต้น ตามขนาดของต้นทุเรียนโดยรดตรงบริเวณใต้ทรงพุ่ม ติดต่อกัน ๓ สัปดาห์ ๆ ละ ๑ ครั้ง หรือใช้วัสดุล่อรากหวานที่ผิวดินใต้ทรงพุ่ม เพื่อกระตุ้นให้รากทุเรียนงอกขึ้นมาอยู่ระหว่างผิวดินและวัสดุล่อราก วัสดุล่อรากที่ดีคือเศษหญ้าแห้งผสมกับปุ๋ยคอก อัตรา ๔:๑ โดยปริมาตร หว่านหนาประมาณ ๑-๓ เซนติเมตร หรือใช้สารอินทรีย์ ฮิวมิค แอสซิด อัตรา ๑,๐๐๐ ซีซี (๑ ลิตร) และปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๓๐๐-๕๐๐ กรัม ผสมน้ำ ๒๐๐ ลิตร ใช้เครื่องพ่นแรงดันสูง ปรับหัวฉีดให้เป็นฝอยหยาบ ฉีดพ่นลงดินบริเวณทรงพุ่ม ๓ วันต่อครั้ง รวม ๓ ครั้ง รากทุเรียนจะขึ้นมา โดยใช้เวลาประมาณ ๓ สัปดาห์ หลังจากนั้นจึงทำการใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล.นายเกื้อกุล คนคลอง ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๗๐๒๖-๙๓๙๔</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๔)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การผลิตทุเรียนนอกฤดู

เจ้าของความรู้ชื่อ นายเกื้อกุล คนคล่อง

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค...บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง
<p>การสร้างใบใหม่ชุดที่ ๑</p> <p>หลังจากกระตุ้นระบบรากให้มีการพัฒนาแล้ว ให้ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๒๕-๗-๗ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ อัตรา ๒๕๐-๓๐๐ กรัม ต่อเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม ๑ เมตร และปุ๋ยอินทรีย์ ๓-๕ กิโลกรัม ต่อเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม ๑ เมตร อีก ๑๐ วันต่อมาให้ใช้ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๑-๑.๕ กิโลกรัมต่อต้น ใส่บริเวณรอบ ๆ ขายพุ่ม ส่วนปุ๋ยทางใบพ่นด้วยปุ๋ยสูตร ๑๓-๐-๔๖ อัตรา ๒.๕-๓ กิโลกรัมต่อน้ำ ๒๐๐ ลิตร หลังจากนั้น ๗-๑๐ วัน ทุเรียนจะแตกใบอ่อน ชุดที่ ๑</p> <p>การรักษาใบอ่อนที่แตกออกมาให้สมบูรณ์</p>	เอกสารอ้างอิง บันได ๖ ชั้น สู่อการผลิตทุเรียนนอกฤดู อย่างมืออาชีพ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร

<p>ช่วงที่ใบอ่อนชุดที่ ๑ เจริญเติบโตเป็น ใบแก่ ถ้าสังเกตพบว่า มีแมลงรบกวนจำนวนมาก หรือมีลักษณะอาการของโรคที่ใบ ให้เลือกใช้ชนิดของสารเคมีที่ใช้กับศัตรูพืชชนิดนั้น ๆ ฉีดพ่นและเพื่อสนับสนุนให้ใบทุเรียนมีสีเขียวเข้มออกดำ ควรฉีดพ่นอาหารเสริมที่มีแมกนีเซียมและธาตุอาหารหลักเป็นองค์ประกอบด้วย</p> <p>การสร้างใบใหม่ชุดที่ ๒</p> <p>เมื่อต้นทุเรียนผ่านการแตกใบอ่อนชุดแรกแล้วรวมระยะเวลาประมาณ ๔๕-๖๐ วัน ใบชุดแรกจะเจริญเติบโตเป็นใบแก่เต็มที่ ต่อมาให้ชาวสวนเริ่มกระตุ้นให้ทุเรียนแตกใบใหม่ชุดที่ ๒ ด้วยวิธีการเหมือนการสร้างใบอ่อนชุดแรก ทั้งนี้ให้พยายามควบคุมและรักษาให้ใบชุดที่ ๒ เริ่มเป็นใบเพสลาด ช่วงกลางเดือนสิงหาคม เพราะในเดือนสิงหาคม สภาพอากาศจะเหมาะแก่การฉีดพ่นสารเคมี (สารพาคอลบิวทราโซล) เพื่อกระตุ้นตาตอกของทุเรียน</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายเกื้อกุล คนคล่อง ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ามาย จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทร. ๐๘-๗๐๒๖-๙๓๙๔</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๕)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การผลิตทุเรียนนอกฤดู

เจ้าของความรู้ชื่อ นายเกื้อกูล คนคล่อง

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอยายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง
ภาคผนวก โครงสร้างของต้นทุเรียน	เอกสารอ้างอิง บันได ๖ ชั้น สู่การผลิตทุเรียนนอกฤดู อย่างมืออาชีพ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรีกรมส่งเสริมการเกษตร

ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายเกื้อกุล คนคล่อง ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๗๐๒๖-๙๓๙๔

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๖)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การผลิตทุเรียนนอกฤดู

เจ้าของความรู้ชื่อ นายเกื้อกุล คนค่อง

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะเอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง
การสร้างใบใหม่	เอกสารอ้างอิง บันได ๖ ชั้น สู่การผลิตทุเรียนนอกฤดู อย่างมืออาชีพ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร

การบังคับให้ทุเรียนออกดอก

ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายเกื้อกุล คนคล่อง ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

โทร. ๐๘-๗๐๒๖-๙๓๙๔

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๗)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การผลิตทุเรียนนอกฤดู

เจ้าของความรู้ชื่อ นายเกื้อกูล คนค่อง

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอยายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะเอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง
	เอกสารอ้างอิง บันได ๖ ขั้น สู่การผลิตทุเรียนนอกฤดู อย่างมืออาชีพ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร

	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายเกื้อกูล คนคล่อง ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทร. ๐๘-๗๐๒๖-๙๓๙๔</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๘)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การผลิตทุเรียนนอกฤดู

เจ้าของความรู้ชื่อ นายเกื้อกูล คนคล่อง

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง
-------------------------------	--

	<p>เอกสารอ้างอิง บันได ๒ ชั้น สู่การผลิตทุเรียน นอกฤดู อย่างมืออาชีพ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร</p>
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายเกื้อกุล คนคล่อง ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอยายาง จังหวัดเพชรบุรี ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๗๐๒๖-๙๓๙๔</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๙)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การผลิตทุเรียนนอกฤดู

เจ้าของความรู้ชื่อ นายเกื้อกุล คนคล่อง

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอยายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็น สำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค...บรรทัดที่...) /ข้อพึงระวัง</p>
--------------------------------------	--

	<p>เอกสารอ้างอิง บันได ๖ ชั้น สูการผลิตทุเรียน นอกฤดู อย่างมืออาชีพ สำนักงานเกษตร จังหวัดจันทบุรี ***** รูปภาพอ้างอิง โดย ASTV ผู้จัดการออนไลน์ เกษตรจังหวัดเพชรบุรี และหัวหน้ากลุ่มส่งเสริม และพัฒนาการผลิตสำนักงานเกษตรจังหวัด เพชรบุรี กรมส่งเสริมการเกษตร</p>
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายเกื้อกูล คนคล่อง ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๗๐๒๖-๙๓๙๔</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกผักพื้นบ้าน

เจ้าของความรู้ชื่อ นายปิยะวัฒน์ คำมูล

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่จำเป็น สำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่..... มาตรา....วรรค....บรรทัดที่...)/ข้อพึงระวัง (ถ้ามี)</p>
---	--

<p>กระบวนการหรือขั้นตอนหรือวิธีการปฏิบัติขององค์ความรู้</p> <p>แนบท้าย จำนวน ๑ ชุด</p> <ul style="list-style-type: none">- มีการส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ตำบลบ้านในดง ปลูกพืชผัก พื้นบ้านมากมายหลายชนิด- เมื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกแล้ว ก็มีการรับซื้อผลผลิตจาก เกษตรกรในราคาสูง เพื่อนำมาคัดเลือก คัดแยกเมล็ดพันธุ์ เพื่อ จำหน่ายเป็นเมล็ดพันธุ์ผักพื้นบ้าน เช่น มะเขือยักษ์ บวบหอมสั้น บวบหอมยาว มะเขือกินใบ น้ำเต้า น้ำเต้าเหน่งบาร์ น้ำเต้างาช้าง ชมจันทร์ ถั่วพู หน่อไม้ฝรั่ง ฯลฯ	<p>-ประกาศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน คุณภาพและส่งเสริมเมล็ดพันธุ์ ควบคุม พ.ศ. ๒๕๕๖</p> <p>-พ.ร.บ.ควบคุมพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๙</p>
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ นายปิยะวัฒน์ คำมูล ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง ตำบลท่าค้อย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐-๓๒๔๖-๑๕๐๗</p> <p>เบอร์มือถือ ๐๘-๑๗๕๒-๘๐๓๗</p>	

การปลูกผักพื้นบ้าน

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกและการดูแลต้นชะอม

เจ้าของความรู้ชื่อ นายยุทธพงศ์ เอี่ยมสำอางค์

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ชื่อแนะนำเอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค...บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง
<p>ต้นชะอมเป็นต้นไม้ยืนต้น ยอดอ่อนของชะอมมีกลิ่นฉุน จัดเป็นอาหารประเภทผักที่มีคุณค่าทางอาหารสูงยิ่งทั้งวิตามิน โปรตีน และเยื่อใยที่ร่างกายต้องการ</p> <p>การปลูกชะอม เริ่มจากการคัดเลือกท่อนพันธุ์คุณภาพดี ไม่มีโรค ปลูกด้วยระยะ ๑x๑ เมตร ระยะห่างระหว่างแถว ๑.๕ เมตร เพื่อให้มีทรงพุ่มใหญ่และให้ผลผลิตเยอะ สามารถปลูกโดย</p> <ol style="list-style-type: none">๑. วิธีปักดำ๒. วิธีการปลูกแบบขุดหลุมแล้วปลูก <p>ชะอม เมื่อปลูกแล้ว ควรสูบน้ำใส่ ๕-๗ วัน/ครั้ง หรือให้น้ำแบบสปริงเกอร์ ๒-๓ วัน/ครั้ง แล้วแต่สภาพอากาศ เมื่อปลูกได้ ๓-๔ เดือน ก็เริ่มตัดยอดขายได้ การป้องกันโรคและแมลง สามารถใช้กำจัดด้วยน้ำส้มควันไม้วิธี คือ ใช้น้ำส้มควันไม้ ๓ ซอนโต๊ะ ผสมฮอร์โมนบำรุงยอดและปุ๋ยเกล็ด ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นในเวลาเช้าหรือเย็นช่วงที่มีการระบาดของได้การปรับปรุงบำรุงดิน ถ้าจะให้ได้ผลผลิตที่ดีและสามารถเก็บผลผลิตได้นาน ควรใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกปีละ ๒ ครั้ง และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๑-๐-๐ หรือ ๔๖-๐-๐ เดือนละ ๑ ครั้งๆ ละ ๕ ก.ก./๑ ไร่</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายยุทธพงศ์ เอี่ยมสำอางค์ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ</p> <p>สังกัดสำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๑๓๙/๒ ม.๔ ต.ยางหย่อง อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี โทร ๐๘-๗๑๒๒-๗๔๘๔</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การดูแลต้นไม้หลังโคนล้ม (มะนาว)

เจ้าของความรู้ชื่อ นายสันญา กมลตรี

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

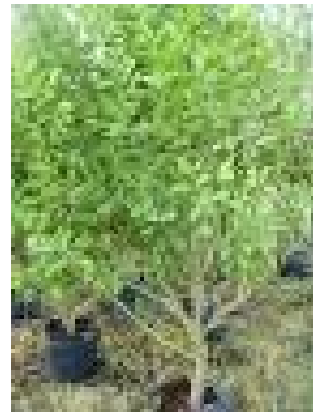
สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่จำเป็น สำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่..... มาตรา.....วรรค....บรรทัดที่...)/ข้อพึงระวัง (ถ้ามี)</p>
<p>การดูแลต้นไม้หลังโคนล้ม (มะนาว)</p> <p>-มะนาวเป็นไม้ผล และเป็นพืชเศรษฐกิจของอำเภอ ท่ายางปัญหาที่พบบ่อย คือ การโคนล้ม เนื่องจาก โดนพายุฝน เมื่อฝนตกและลมแรง เพราะมะนาวมี ระบบรากที่ตื้นและไม่มีรากแก้ว (โดยเฉพาะ มะนาวรุ่นอายุตั้งแต่ ๑-๓ ปี)</p> <p>วิธีการดูแล</p> <p>-เมื่อพบมะนาวล้ม ห้ามยกให้ต้นตรงโดยเด็ดขาด เพราะระบบรากที่อยู่ตรงข้ามต้นที่ล้มจะขาด เมื่อยกต้น รากอีกด้านตรงข้ามก็จะขาดรอบโคน ทำ ให้ตายได้</p> <p>-ให้นำดินร่วมผสมปุ๋ยหมัก อัตรา ๓:๑ ส่วน ใส่รอบ โคนต้นทันที อย่าปล่อยให้ดินที่โคนแห้ง เพราะจะ ทำให้ใบคายน้ำ ใบจะเหี่ยว</p> <p>-กดดินที่ใส่ลงไปให้แน่นพอสมควร</p> <p>-นำไม้รวกมาปักติดกับต้นที่ล้ม ใช้เชือกยางยึดมัดไม้</p>	

<p>รวกกับกิ่งมะนาวกิ่งที่ใหญ่ที่สุด เพื่อป้องกันการโยก (ยางยืดจะไม่ทำให้กิ่งเกิดแผล) ไม่รวกใช้ ๑-๕ ลำ ตามขนาดของทรงพุ่ม</p> <p>-ใช้กรรไกรตัดแต่งกิ่งด้านล่างออกประมาณ ๓๐-๕๐% ห้ามใช้เลื่อยตัดแต่งกิ่ง เพราะจะทำให้ต้นโยก และตายได้</p> <p>-เมื่อดินแห้ง ให้รดน้ำ ใส่ปุ๋ย อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ มะนาวแตกกิ่งกระโดงที่โคนต้น เมื่อกิ่งกระโดงที่ แตกใหม่ได้ทรงพุ่มสูงประมาณ ๑-๒ เมตร ให้ตัดกิ่ง ที่เอียงหรือนอนออกทั้งหมด ก็จะได้ต้นมะนาวที่ สมบูรณ์ โดยไม่ต้องทำการปลูกใหม่ เพื่อย่น ระยะเวลาในการออกผล (รูปภาพแนบท้าย)</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ นายสันญา กมลตรี ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทร. ๐-๓๒๔๖-๑๕๐๗ เบอร์มือถือ ๐๘-๑๐๑๘-๑๐๘๔</p>	

ภาพการดูแลต้นไม้ (มะนาว) หลังโค่นล้ม

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การตอนกิ่งมะนาว

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประชา ปิ่นทอง

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรม นั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค... บรรทัดที่...) /ข้อพึงระวัง
<p>การตอนกิ่งมะนาว</p> <p>๑. การเลือกกิ่ง ควรเลือกกิ่งที่มีอายุไม่อ่อนหรือแก่จนเกินไป ซึ่งสังเกตได้โดยกิ่งจะมีสีเขียวปนน้ำตาล เมื่อควั่นกิ่งจะลอกเปลือกออกได้ง่าย</p> <p>๒.การควั่นกิ่ง แล้วลอกเปลือกออก เป็นการตัดทอนลำเลียงอาหารของพืชที่ได้จากการสังเคราะห์แสง ทำให้เกิดการสะสมอาหารอยู่เหนือบริเวณรอยควั่น เมื่อเกิดการสะสมอาหารมากขึ้นก็จะทำให้พืชงอกรากได้ วิธีการควั่นกิ่งโดยเลือกบริเวณที่จะควั่นให้อยู่ต่ำกว่าข้อประมาณ ๑-๒ เซนติเมตร ห่างจากยอดประมาณ ๒๐-๓๐ เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับขนาดของกิ่ง ใช้มีดคมๆกดลงไปเปลือกไม้ให้ถึงเนื้อไม้ แล้วหมุนมีดเป็นวงกลมรอบๆกิ่งควั่นกิ่งมะนาวให้เป็นสองรอย โดยห่างกันเท่ากับเส้นรอบวงของกิ่งและใช้มีดกรีดเชื่อมระหว่างรอยควั่นทั้งสอง แล้วลอกเปลือกออกจากรอยควั่นให้หมด หลังจากนั้นใช้สันมีดขูดเนื้อเยื่อเจริญที่ผิวเนื้อไม้บริเวณที่ลอกออกให้หมด อาจปล่อย</p>	

ทิ้งไว้ ๕-๑๕ วันเพื่อให้รอยควั่นแห้งจึงทำการหุ้มกิ่งต่อไป

๓. การหุ้มกิ่งตอน โดยใช้กาบมะพร้าวและขุยมะพร้าวที่บรรจุในถุงพลาสติก การหุ้มกิ่งจะต้องหุ้มบริเวณเหนือรอยควั่นด้านบนและด้านล่างรอยควั่น และจะต้องรักษาสภาพแวดล้อม เช่น ความชื้นและอุณหภูมิให้เหมาะสม สม่ำเสมอ เพียงพอแก่การออกรากของกิ่ง

๔. เมื่อกิ่งตอนมะนาวมีรากงอกแทงผ่านวัสดุและเริ่มเป็นสีเขียวอ่อน สีนํ้าตาลปลายรากมีสีขาวจำนวนมากพอจึงตัดกิ่งตอนได้ โดยอาจนำไปปลูกลงหรือนำกิ่งตอนไปชำในภาชนะกระถางหรือถุงพลาสติกเพื่อรอการปลูกลงต่อไป

ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล.นายประชา ปิ่นทอง ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
สังกัด.สำนักงานเกษตรอำเภอยาย่าง จังหวัดเพชรบุรี

ติดต่อได้ที่.บ้านเลขที่ ๑๙๖ ม.๕ ต.ท่าคอย อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี .โทร. ๐๘๖-๑๖๑-๑๖๙๓

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การทำนาโยนเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตในนาข้าว

เจ้าของความรู้ชื่อ นางมยุรี สิทธิต่าง

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่..... มาตรา....วรรค....บรรทัดที่...)/ข้อพึงระวัง (ถ้ามี)</p>
<p>การทำนาโยนเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตในนาข้าว</p> <p>ขั้นตอนการเพาะต้นกล้า</p> <p>๑. เตรียมแผงพลาสติกสำหรับเพาะต้นกล้า (โดยแผงพลาสติก ๖๐ - ๗๐ ถาด ต่อไร่)</p> <p>๒. เตรียมข้าวสำหรับเพาะกล้า (ซึ่งจะต้องนำไปแช่น้ำประมาณ ๒ วัน ๒ คืน หลังจากนั้นเทน้ำออกวางทิ้งไว้อีก ๑ วัน</p> <p>๑ คืน เพื่อให้ข้าวงอกสมบูรณ์) ในอัตราส่วน ๓ - ๔ กก./ ๖๐ - ๗๐ ถาด/ไร่</p> <p>๓. ผสมดินสำหรับเพาะต้นกล้า โดยนำดิน แกลบ และปุ๋ยหมักชีวภาพ (เล็กน้อย) มาคลุกเคล้าเป็นเนื้อเดียวกัน</p> <p>๔. ใส่ดินที่ผสมลงในหลุมแผงพลาสติก ประมาณครึ่งหนึ่งของหลุม</p> <p>๕. หว่านเมล็ดข้าวงอกที่เตรียมไว้ลงในหลุม</p>	

ประมาณหลุมละ ๒ - ๕ เมล็ด

๖. นำดินที่ผสมไว้มาโรยปิดเมล็ดพันธุ์ข้าวอีกครั้งหนึ่ง และควรระวังอย่าให้ดินล้นออกจากนอกหลุม เพราะ รากข้าวจะงอกออกมาพันกัน ทำให้เวลาหว่านต้นข้าวจะไม่กระจายตัว

๗. หาวัสดุมาคลุมแผงพลาสติกที่เพาะต้นกล้า เพื่อที่เวลารดน้ำแล้วเมล็ดข้าวหรือดินจะได้ไม่กระเด็น ออกมาอาจจะใช้กระสอบป่าน ผ้า ฯลฯ ที่มีอยู่และสามารถใช้ได้

๘. ทำการรดน้ำทุกเช้าและเย็นติดต่อกัน ประมาณ ๓ - ๔ วัน ต้นข้าวจะงอกทะลุออกจากที่คลุมแผงพลาสติก ให้เอาวัสดุที่คลุมออก แล้วรดน้ำต่อไปจนต้นกล้าอายุได้ ๑๕ วัน

๙. นำต้นกล้าที่ทำการเพาะเสร็จสมบูรณ์แล้ว ไปโยนกล้าในพืชนาที่เตรียมไว้ให้สม่ำเสมอและกระจายทั่วพืชนา (การตกกล้า ๑ คน สามารถตกได้ ๒ ไร่ (๑๔๐ ไร่) ต่อวัน

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๒)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การทำนาโยนเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตในนาข้าว

เจ้าของความรู้ชื่อ นางมยุรี สิทธิต่าง

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่จำเป็น สำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่..... มาตรา.....วรรค....บรรทัดที่...)/ข้อพึงระวัง (ถ้ามี)</p>
<p>การเตรียมดินในผืนนานั้นก็ทำเช่นเดียวกันกับการทำนาทั่วไปไม่มีอะไรแตกต่างมากนัก หากแต่เคล็ดลับของที่นี่ คือ การนำปุ๋ยหมักชีวภาพที่ทำเองหว่านให้กระจายทั่วพื้นที่แล้วไถกลบก่อนการโยนกล้า จากนั้นก็ทำการไถตามปกติ ปรับผิวดินให้เสมอกัน และทำทางระบายน้ำได้สะดวกไว้ ก่อนการโยนกล้านั้น ระดับน้ำในผืนนาจะต้องสูงประมาณ ๑ ซม. ประมาณท่วมหลังปูนา หลังจากนั้นประมาณ ๓ วัน ต้นกล้าจะสามารถตั้งตัวได้ ให้เพิ่มระดับน้ำให้อยู่ที่ระดับครึ่งหนึ่งของต้นกล้าหรือประมาณ ๕ ซม. เพื่อการควบคุมวัชพืช และอีกประมาณ ๑๕ วัน หลังจากนั้น หว่านปุ๋ยครั้งที่ ๑ เพื่อเร่งการเจริญเติบโต และอีกประมาณ ๓๐ - ๔๐ วัน ให้หมั่นสังเกตดูว่าต้นข้าวใกล้ตั้งท้องหรือใกล้ออกรวงแล้วให้ปุ๋ยครั้งที่ ๒ เพื่อช่วยให้ต้นข้าวมีความสมบูรณ์เต็มที่ก่อนออกรวงข้าว</p> <p>การทำนาโยน เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ชาวนาได้เลือกใช้ เพราะวิธีนี้สามารถลดต้นทุน ค่าจ้างจากการทำนา ประมาณไร่ละ ๑,๑๐๐.-บาท ลดต้นทุนเนื่องจาก ประหยัดเมล็ดพันธุ์ข้าว ต้นกล้าตั้งตัวได้รวดเร็ว เนื่องจากไม่กระทบกระเทือนมากนัก จึงสามารถแตกกอได้มาก ชาวนาสามารถควบคุมวัชพืชได้ และเก็บเกี่ยวได้ผลผลิตมากพอ ๆ กับการทำนาดำ</p>	

<p>ได้แนะนำให้สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชนตำบลหนองจอก ทำนา โดยวิธีโยนกกล้า เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ได้กำไรสูงสุด จากการทำนา</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ นางมยุรี สิทธิต่าง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอยายาง อำเภอยายาง จังหวัดเพชรบุรี ติดต่อได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอยายาง ตำบลท่าคอย อำเภอยายาง จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐-๓๒๔๖-๑๕๐๗ เบอร์มือถือ ๐๘-๙๘๒๓-๒๘๓๗</p>	

ภาพการทำนาโยนเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตในนาข้าว

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกฝือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค... บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>การปลูกฝือกหลังนา (ฤดูแล้ง) ในอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ฝือก เป็นพืชไร่ที่ปลูกได้ทั้งที่ดอนและที่ ราบลุ่ม อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี เป็นแหล่งปลูกฝือก ที่สำคัญ ตำบลที่ปลูกฝือกมาก ได้แก่ตำบลท่ายาง ตำบล ท่าคอย ตำบลบ้านในดง และตำบลมาบปลาเค้า โดย เกษตรกรจะปลูกฝือกหลังการทำนาปี ช่วงเดือน มกราคม ถึง เดือนมีนาคม ของทุกปี อำเภอท่ายาง มีสภาพพื้นที่ที่ เหมาะสมกับการปลูกฝือก คือ มีระบบน้ำชลประทานที่ สมบูรณ์ สภาพดินเหนียวปนร่วน ซึ่งเหมาะกับการ เจริญเติบโตของฝือก และยังมีตลาดรองรับผลผลิตตลอด ทั้งปี ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง โดยเกษตรกรจะปลูก ฝือกเฉลี่ยรายละ ๓-๑๕ ไร่ ขึ้นอยู่กับต้นทุนในการ ดำเนินงานของเกษตรกรแต่ละราย วิธีการปลูกและการ ดูแลรักษา พอสรุปได้ดังนี้</p> <p>๑. การเตรียมดิน เกษตรกรจะไถ ประมาณ ๒ ครั้ง คือไถตะ ๑ ครั้ง ทั่วไปประมาณ ๑ สัปดาห์ และก็</p>	

<p>จะไถแปรพร้อมยกร่อง พร้อมปลูก ใช้ระยะเวลาประมาณ ๑๕-๒๐ วัน (ไถ ๒ ครั้ง ใช้เวลา ๕ ชั่วโมง)</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๓๓๑๓-๕๘๔๙</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๒)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกเหือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>๒. พันธุ์เหือก เกษตรกรนิยมปลูกพันธุ์เหือกหอม โดยสั่งซื้อพันธุ์มาจากจังหวัดเชียงใหม่ พันธุ์ที่ ๑ ไร่ ใช้ลูกเหือก ประมาณ ๕๐๐ - ๗๐๐ กิโลกรัม</p> <p>-ก่อนปลูกเกษตรกรต้องเตรียมแปลงเพาะกล้า โดยมีขุยมะพร้าว จำนวนประมาณ ๓ กระสอบ ปุ๋ยผสมดิน ใช้ระยะเวลาเพาะกล้า ประมาณ ๑ เดือน</p> <p>๓. การปลูก ย้ายกล้าจากแปลงเพาะไว้ ระยะปลูก เกษตรกรจะปลูก ๒ ช่วงของร่อง ระยะปลูก ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร ใช้แรงงานประมาณ ๔ คน</p> <p>๔. การดูแลรักษา</p> <p>๔.๑ เหือกอายุ ๑ เดือน เกษตรกรจะฉีดพ่นยากลุ่มฆ่า ๑ ครั้ง เพื่อกำจัดวัชพืชและโยงโคนพร้อมใส่ปุ๋ย สูตร ๒๕-๗-๗ จำนวน ๑ กระสอบ เพื่อให้ต้นตั้งตรงและแข็งแรง และสำรวจแปลงเหือก ถ้ามีหนอนระบาด ก็จะพ่นสารเคมี ๑ ครั้ง</p> <p>๔.๒ เหือกอายุ ๒ เดือน เกษตรกรจะใส่ปุ๋ย สูตร ๒๕-๗-๗ จำนวน ๒ กระสอบ และกำจัดวัชพืช ๑ ครั้ง จะพ่นสารเคมีผสมยากำจัดเชื้อรา ๑๐ วันต่อครั้ง (รวม ๓ ครั้ง)</p>	

<p>๔.๓ เมื่ออายุ ๓ เดือน เกษตรกรจะ ใส่ปุ๋ย สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ จำนวน ๒ กระสอบและพ่นสารเคมีผสมยา กำจัดเชื้อรา ๑๐ วันต่อครั้ง (รวม ๓ ครั้ง)</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทร. ๐๘-๓๓๑๓-๕๘๔๙</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๓)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกเผือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค...บรรทัดที่....)/ข้อพึงระวัง</p>
<p>๔.๔ เมื่ออายุ ๔ เดือน เกษตรกรจะใส่ปุ๋ย สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ จำนวน ๓ กระสอบ และพ่นสารเคมีผสมยากำจัดเชื้อรา ๑๐ วันต่อครั้ง (รวม ๓ ครั้ง)</p> <p>๔.๕ เมื่ออายุ ๕ เดือน เกษตรกรจะใส่ปุ๋ย สูตร ๑๕-๕-๒๐ จำนวน ๓ กระสอบ กำจัดวัชพืช ๑ ครั้ง และพ่นสารเคมีผสมยากำจัดเชื้อรา ๑๐ วันต่อครั้ง (รวม ๓ ครั้ง)</p> <p>๔.๖ เมื่ออายุ ๖ เดือน เกษตรกรจะใส่ปุ๋ย สูตร ๑๕-๕-๒๐ จำนวน ๓ กระสอบ กำจัดวัชพืช ๑ ครั้ง และพ่นสารเคมีผสมยากำจัดเชื้อรา ๑๐ วันต่อครั้ง (รวม ๓ ครั้ง)</p> <p>๔.๗ เมื่ออายุ ๗ เดือน เกษตรกรจะใส่ปุ๋ย สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ จำนวน ๓ กระสอบ และพ่นสารเคมีผสมยากำจัดเชื้อรา ๑๐ วันต่อครั้ง (รวม ๓ ครั้ง)</p> <p>๔.๘ เมื่ออายุ ๘ เดือน เกษตรกรจะไม่ใส่ปุ๋ยเคมี แต่จะพ่นสารเคมีผสมยากำจัดเชื้อรา ๒ ครั้ง ก่อนเก็บเกี่ยว ๑๐ วัน เกษตรกรจะไม่พ่นสารเคมี เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค</p> <p>๕. การเก็บเกี่ยว เกษตรกรเก็บเกี่ยวเมื่อเมื่ออายุ ๘ เดือน การเก็บเกี่ยว เกษตรกรจะคำนึงถึงราคา ถ้าราคาผลผลิตสูง เกษตรกรจะเก็บเกี่ยวเร็วกว่ากำหนด ถ้าราคาผลผลิตไม่ดี เกษตรกรจะยืดอายุการเก็บเกี่ยวออกไป เกษตรกรบางรายเก็บเกี่ยวอายุ ๑ ปี ต้นทุนก็จะสูงขึ้นไปอีก ผลผลิตเฉลี่ย ๕,๐๐๐ - ๗,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๓๓๑๓-๕๘๔๙</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๔)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกฝือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>๖. ศัตรูพืชที่สำคัญ</p> <p>๖.๑ เพลี้ยไฟ จะระบาดช่วงฝือก อายุ ๑-๒ เดือน เกษตรกรจะใช้สารเคมีฉีดพ่น ประมาณ ๒-๓ ครั้ง</p> <p>๖.๒ ไร จะระบาดช่วงฝือกอายุ ๑-๒ เดือน เกษตรกรใช้สารเคมีฉีดพ่น ๑-๒ ครั้ง</p> <p>๖.๓ ไส้เดือนฝอย จะกัดกินรากฝือกเมื่อฝือกอายุ ๑-๓ เดือน</p> <p>๖.๔ หนอนหน้างเหนียว (หัวดำ) เป็นศัตรูพืชที่สำคัญของฝือก จะกัดกินฝือก ตั้งแต่อายุ ๑-๕ เดือน เกษตรกรต้องหมั่นตรวจแปลง ถ้าพบพื้นที่การระบาด ควรฉีดพ่นสารเคมี ช่วงเวลาเย็น จะได้ผลดีที่สุด</p> <p>๗. โรคที่สำคัญ</p> <p>๗.๑ โรคตากบ ตาเสื่อ (เกิดจากเชื้อรา) จะระบาดช่วงฝนตก ฝือกอายุ ๓-๖ เดือน เกษตรกรต้องฉีดป้องกันทุกเดือน</p> <p>๗.๒ โรคหัวเน่า จะระบาดช่วงฝือกอายุ ๕-๖ เดือน เกษตรกรต้องหมั่นสังเกต ถ้าพบการระบาด ต้องฉีดพ่นด้วยยากำจัดเชื้อรา ประมาณ ๒-๓ ครั้ง</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๓๓๑๓-๕๘๔๙</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๕)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกเผือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค...บรรทัดที่...)/ข้อพึงระวัง</p>
<p>ต้นทุนการผลิตเผือก ๑ ไร่ (ปี ๒๕๕๘)</p> <p>๑. ค่าเตรียมดิน เป็นเงิน ๓,๕๐๐.-บาท ๒. ค่าพันธุ์ลูกเผือก (กิโลกรัมละ ๑๐.-บาท) เป็นเงิน ๖,๐๐๐.-บาท ๓. ค่าจ้างแรงงาน เตรียมดินเพาะกล้า เป็นเงิน ๗๐๐.-บาท ๔. ค่าจ้างปลูก เป็นเงิน ๑,๐๐๐.-บาท ๕. ค่าปุ๋ยเคมี เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐.-บาท ๖. ค่าสารเคมี เป็นเงิน ๘,๐๐๐.-บาท ๗. ค่าจ้างใส่ปุ๋ย เป็นเงิน ๑,๐๐๐.-บาท ๘. ค่าจ้างกำจัดวัชพืช เป็นเงิน ๓,๐๐๐.-บาท ๙. ค่าจ้างเก็บเกี่ยว (กิโลกรัมละ ๑.๓๐ บาท) เป็นเงิน ๙,๑๐๐.-บาท ๑๐. ค่าเช่าที่ดิน ๑ ไร่ เป็นเงิน ๕,๐๐๐.-บาท ๑๑. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นเงิน ๓๐๐.-บาท รวมต้นทุนการผลิตต่อไร่ เป็นเงิน ๕๕,๖๐๐.-บาท</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๓๓๑๓-๕๘๔๙</p>	

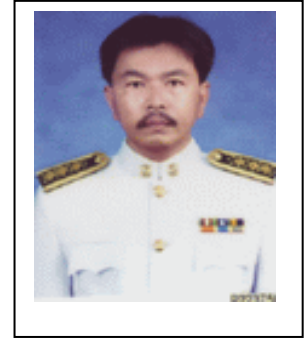
แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๖)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกเหือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>ราคาผลผลิตช่วงเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๕๙</p> <p>ต้นทุนการผลิตเหือก ๑ ไร่/ปี</p> <ul style="list-style-type: none">- ราคาเหือก กิโลกรัมละ ๑๓.๐๐ บาท เป็นเงิน ๖๕,๐๐๐.๐๐ บาท- ต้นทุนการผลิต เป็นเงิน ๕๕,๖๐๐.๐๐ บาท- กำไรสุทธิ เป็นเงิน ๙,๔๐๐.๐๐ บาท <p>ผลการสำรวจ ๑. เกษตรกรมีความพึงพอใจ ราคาเหือกกิโลกรัมละ ๒๐.-บาทขึ้นไป</p> <p>๒. พื้นที่ปลูกเหือก ไม่ควรปลูกซ้ำในพื้นที่เดียวกันเกิน ๒ ครั้ง จะทำให้เกิดโรคระบาดและเสียหายมาก</p> <p>ภาคผนวก</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๓๓๑๓-๕๘๔๙</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๗)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกเผือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>การเตรียมดิน</p> 	

ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๓๓๑๓-๕๘๔๙

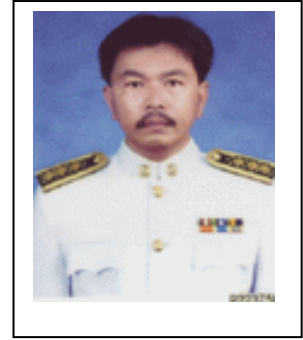
แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๘)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกเผือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค...บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>เผือกอายุ ๑ เดือน</p> 	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๓๓๓๑-๕๘๔๙</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๙)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกเผือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>เผือกอายุ ๔ เดือน</p> <p>เผือกอายุ ๖ เดือน</p> 	

ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๓๓๑๓-๕๘๔๙

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑๐)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกเผือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน</p> 	

ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๓๓๑๓-๕๘๔๙

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑๑)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกเผือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>แปลงเผือกที่เป็นโรคตากบ ตาเสือ</p> 	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๓๓๑๓-๕๘๔๙</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑๒)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกเผือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็น สำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>แปลงเผือกที่มีความสมบูรณ์</p> 	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๓๓๑๓-๕๘๔๙</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑๓)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกเผือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็น สำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>แปลงเผือกพร้อมเก็บเกี่ยว</p> 	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทร. ๐๘-๓๓๑๓๓-๕๘๔๙</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑๔)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกเผือกหลังนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายประสิทธิ์ เวชเพิ่ม

บ้านเลขที่ ๓๓๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>สภาพแปลงเผือกที่มีการเก็บเกี่ยวแล้ว</p> 	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทร. ๐๘-๓๓๑๓-๕๘๔๙</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผนที่ ๒)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลุกกล้วยหอม

เจ้าของความรู้ชื่อ นายสังวาล สะอาดนัก

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๗

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง
<p>ปัจจุบันเกษตรกรนิยมปลุกกล้วยเป็นไม้บังเงาพืชหลักไม่ว่าจะเป็น มะนาว มะม่วง มะปราง มะยงชิด หรือไม้ผลอื่นๆ หรือนิยมปลุกเป็นสวนเดี่ยวและปลุกเป็นแปลงใหญ่ๆ</p> <p>การปลุกกล้วยหอม</p> <p>๑.การเตรียมดินไถ ๓ ครั้ง</p> <p>ครั้งที่ ๑ ไถตากดินช่วงเวลาที่เหมาะสม มกราคม-กุมภาพันธ์ ทิ้งไว้ประมาณ ๒ เดือน</p> <p>ครั้งที่ ๒ ไถปรับสภาพดิน พร้อมโรยโดโลไมท์ จำนวน ๕๐๐ ก.ก./ไร่ ทิ้งไว้ ๑๕ วัน</p> <p>ครั้งที่ ๓ โรยปุ๋ยหมัก จำนวน ๑ ตัน/ไร่ ไถกลบพร้อมซักร่อง เตรียมปลุก</p> <p>๒.หน่อพันธุ์ พันธุ์ที่นิยม คือ พันธุ์กล้วยหอมทอง คัดเลือกหน่อไม้ใหญ่ไม่เล็กเกินไป ความยาวของหน่อประมาณ ๕๐-๘๐ ซม. หลังจากตัดเครือกล้วยหอมประมาณ ๑๕ วัน แดงโคนให้เรียบร้อย</p> <p>๓. วิธีการปลุก มี ๒ วิธี</p> <p>๓.๑ วิธีที่ ๑ ปลุกแบบเดี่ยว หรือกล้วยหอมอย่างเดียว ขนาดร่อง ๑ เมตร ปลุกตามแนวร่อง ขุดหลุมขนาด ๓๐x๓๐ ซม.</p>	

พื้นที่ ๑ ไร่ปลูกได้ประมาณ ๔๐๐ ต้น

๓.๒ วิธีที่ ๒ ปลูกแบบผสมมะนาว หรือพีชอื่นๆ ไถซักร่อง
ขนาด ๔ เมตร ปลูก ๒ ข้าง ข้างร่องปลูกมะนาว หรือพีชอื่นๆ
ตรงกลางร่อง เกษตรกรในจังหวัดเพชรบุรี นิยมปลูกแบบนี้
โดยปลูกกล้วยหอม ๑-๒ เดือน แล้วปลูกพีชอื่นตามการใช้
ประโยชน์จากที่ดินให้คุ้มค่า

ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสังวาล สะอาดนัก

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๘ ม.๕ ต.ไร่มะขาม อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี .โทร. ๐๘-๓๓๑๓-๕๘๔๙

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกไม้เลื้อยหวานแซมในสวนยางพารา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายสำเนา เพชรสังวาล

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะเอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค...บรรทัดที่...) /ข้อพึงระวัง
<p>การปลูกไม้เลื้อยหวานแซมในสวนยางพารา</p> <p>ในปัจจุบัน พื้นที่อำเภอท่ายาง มีการปลูกยางพารามากขึ้น แต่ในช่วงที่ปลูกยางพาราใหม่ ๆ ช่วงอายุ ๑-๕ ปี การใช้พื้นที่ในสวนยางพารายังไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ยังปล่อยให้พื้นที่ระหว่างแถวยางพาราว่างเปล่าอยู่ จึงไม่ก่อให้เกิดรายได้</p> <p>เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ในช่วงระยะที่ยางพารายังเล็กอยู่ อายุระหว่าง ๑-๕ ปี จึงขอแนะนำวิธีการปลูกไม้เลื้อยหวานแซมในสวนยางพารา ดังนี้-</p> <p>วิธีการผลิต</p> <p>๑. พันธุ์ไม้เลื้อยหวาน หาซื้อได้ตาม ท้องตลาดหรือร้านจำหน่ายพันธุ์ไม้</p> <p>๒. ระยะปลูก เตรียมหลุมขนาด ๓๐ x ๓๐ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างหลุม ๒ x ๔ เมตร ในพื้นที่ ๑ ไร่ ปลูกได้ ๒๐๐ กอ เตรียมต้นกล้าโดยใช้ต้นกล้าที่ผลิตจากเหง้าไม้ เนื่องจากจะให้ผลผลิตเร็วเพียง ๖-๘ เดือน หลังจากปลูก</p>	<p>เอกสารอ้างอิง :</p> <p>ทางเลือกเกษตรกรชาวสวนยางพารา</p> <p>รายย่อย เพื่อประกอบอาชีพเสริม</p> <p>กรมส่งเสริมการเกษตร</p> <p>พฤศจิกายน ๒๕๕๗</p>
ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสำเนา เพชรสังวาล ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน	
สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี	
ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๑๑๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลยางหย่อง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี	
โทร. ๐๘-๙๕๔๖-๔๓๗๔	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๒)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกไม้เลื้อยหวานแซมในสวนยางพารา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายสำเนา เพชรสังวาล

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่... มาตรา...วรรค...บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง
<p>๓. การดูแลรักษา</p> <p>๓.๑ นำต้นกล้าลงปลูกที่รองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก และปักไม้กันล้ม โดยใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ทุก ๒ เดือน เมื่อครบ ๖ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ จำนวน ๑ ครั้ง และใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักตามปกติ</p> <p>๓.๒ ตัดแต่งกิ่ง แต่งกอให้มีลำต้น ๖-๘ ต้น และตัดลำต้นไม่ให้สูงกรณียางยังเล็ก</p> <p>๓.๓ ให้น้ำช่วงหน้าแล้ง</p> <p>๔. ผลผลิต หลังจากปลูกประมาณ ๘ เดือน เก็บเกี่ยวหน่อที่มีความยาว ๓๐-๔๐ เซนติเมตร โดยมีผลผลิตดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">-ปีแรกเก็บได้ ๑๘ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี-ปีที่ ๒ เก็บได้ ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี-ปีที่ ๓ เก็บได้ ๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี	<p>เอกสารอ้างอิง :</p> <p>ทางเลือกเกษตรกรชาวสวนยางพารา</p> <p>รายย่อย เพื่อประกอบอาชีพเสริม</p> <p>กรมส่งเสริมการเกษตร</p> <p>พฤศจิกายน ๒๕๕๗</p>
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสำเนา เพชรสังวาล ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๑๑๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลยางห้อย อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทร. ๐๘-๙๕๕๖-๔๓๗๔</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๓)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกไม้เลื้อยหวานแซมในสวนยางพารา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายสำเนา เพชรสังวาล

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ			ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค...บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง	
๕. ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน			เอกสารอ้างอิง :	
ปีที่	ต้นทุน/ปัจจัยการผลิต		ทางเลือกเกษตรกรกรชาวสวนยางพารา รายย่อย เพื่อประกอบอาชีพเสริม กรมส่งเสริมการเกษตร พฤศจิกายน ๒๕๕๗	
	ชนิด/จำนวน	ราคา (บาท)		ทางเลือกเกษตรกรกรชาวสวนยางพารา รายย่อย เพื่อประกอบอาชีพเสริม กรมส่งเสริมการเกษตร พฤศจิกายน ๒๕๕๗
๑	ค่าพันธุ์ไม้ ๒๐๐ ต้น	๑๐,๐๐๐.๐๐		-ผลผลิตปีแรก เก็บได้
	ค่าติดตั้งระบบน้ำ	๔,๐๐๐.๐๐		๑๘ กก./ไร่/วัน
	ค่าปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก	๒,๐๐๐.๐๐		-ปีที่ ๒ เก็บได้ ๒๕ กก./
	ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๐๐๐.๐๐		ไร่/วัน
	ค่าแรงขุดหลุมปลูก	๒,๐๐๐.๐๐		-ปีที่ ๓ เก็บได้ ๓๐ กก./
	ต้นทุนการปลูกต่อไร่	๑๙,๐๐๐.๐๐		ไร่/วัน
				-เกษตรกรจะมีรายได้
				เฉลี่ย ๔๐๐ บาท/ไร่/วัน
				หรือประมาณ ปีละ
				๑๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท
				-ผลพลอยได้จากต้นไม้ใช้
			เป็นเฟอร์นิเจอร์ เครื่อง	

			จักรสาน ไม้จิ้มฟัน	
			ตะเกียบ หรือจําหน่าย	

ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสำเนา เพชรสังวาล ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๑๑๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลยางหย่อง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

โทร. ๐๘-๙๕๔๖-๔๓๗๔

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๔)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกไผ่เลี้ยงหวานแซมในสวนยางพารา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายสำเนา เพชรสังวาล

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ			ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/ คู่มือต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับ ปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหาร ราชการ แผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา... วรรค...บรรทัดที่...)/ข้อพึง ระวัง	
๕. ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน				เอกสารอ้างอิง :
ปีที่	ต้นทุน/ปัจจัยการผลิต		ผลตอบแทน	ทางเลือกเกษตรกรชาวสวน ยางพารา รายย่อย เพื่อประกอบอาชีพ เสริม กรมส่งเสริมการเกษตร พฤศจิกายน ๒๕๕๗
	ชนิด/จำนวน	ราคา (บาท)	(บาท:หน่วย)	
			หรือจำหน่ายเป็นราวตาก	
			ยาง เมตรละ ๔.๐๐ บาท	
			มีรายได้ ประมาณ	
			๕,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี	
๒-๕	-ค่าปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก	๓,๐๐๐.๐๐	-ไม่ต้องลงทุนค่าอุปกรณ์	
	-ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๐๐๐.๐๐		
	-อื่น ๆ	๒,๐๐๐.๐๐		

	รวมต้นทุน	๖,๐๐๐.๐๐		

ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสำเนา เพชรสังวาล ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๑๑๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลยางหย่อง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

โทร. ๐๘-๙๕๔๖-๔๓๗๔

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๕)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกไม้เลื้อยหวานแซมในสวนยางพารา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายสำเนา เพชรสังวาล

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อแนะนำเอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค...บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>ต้นพันธุ์ไม้เลื้อยหวาน</p> 	<p>เอกสารอ้างอิง : ทางเลือกเกษตรกรกรชาวสวนยางพารา รายย่อย เพื่อประกอบอาชีพเสริม กรมส่งเสริมการเกษตร พฤศจิกายน ๒๕๕๗</p>
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสำเนา เพชรสังวาล ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๑๑๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลยางหย่อง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี โทร. ๐๘-๙๕๔๖-๔๓๗๔</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๖)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกไผ่เลี้ยงหวานแซมในสวนยางพารา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายสำเนา เพชรสังวาล

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อแนะนำเอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค...บรรทัดที่...)/ข้อพึงระวัง</p>
<p>หน่อไผ่เลี้ยงหวาน</p> 	<p>เอกสารอ้างอิง :</p> <p>ทางเลือกเกษตรกรชาวสวนยางพารา</p> <p>รายย่อย เพื่อประกอบอาชีพเสริม</p> <p>กรมส่งเสริมการเกษตร</p> <p>พฤศจิกายน ๒๕๕๗</p>
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสำเนา เพชรสังวาล ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๑๑๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลยางหย่อง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทร. ๐๘-๙๕๔๖-๔๓๓๔</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๗)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกไม้เลื้อยหวานแซมในสวนยางพารา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายสำเนา เพชรสังวาล

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อเสนอแนะเอกสารอ้างอิง/คู่มือต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค....บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง</p>
<p>การปลูกไม้เลื้อยหวาน</p> 	<p>เอกสารอ้างอิง : ทางเลือกเกษตรกรชาวสวนยางพารารายย่อย เพื่อประกอบอาชีพเสริม กรมส่งเสริมการเกษตรพฤศจิกายน ๒๕๕๗</p>
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายสำเนา เพชรสังวาล ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๑๑๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลยางหย่อง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทร. ๐๘-๙๕๔๖-๔๓๗๔</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน แนวทางการทำงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่

เจ้าของความรู้ นางปัทมาภรณ์ นวลน้อย

ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สังกัดสำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแหลม

วันที่บันทึกความรู้ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆที่ จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค... บรรทัดที่...)/ข้อพึงระวัง (ถ้ามี)</p>
<p>ข้อเขียนต่อไปนี้ เขียนจากประสบการณ์การทำงานของผู้เขียนเอง ไม่ได้เป็นเชิงวิชาการแต่อย่างใด แต่คิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์บ้างไม่มากก็น้อย ตัวดิฉันเอง ตั้งแต่เริ่มบรรจุเข้ารับราชการในกรมส่งเสริมการเกษตร ตั้งแต่ ปี ๒๕๒๑- ปัจจุบัน ได้ย้ายสถานที่ทำงานมาหลายจังหวัด หลายอำเภอ ถือเป็นประสบการณ์การทำงานของเราอย่างหนึ่ง นักส่งเสริมไม่ต้องกลัวการโยกย้าย ไม่ว่าจะที่ไหนในประเทศไทย เราสามารถสร้างงานและทำงานได้ทุกที่อย่างมีความสุข และเป็นประโยชน์กับพี่น้องเกษตรกรได้นั้น ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมหรือตัวเราเองเป็นหลักใหญ่ โดยเฉพาะตัวผู้เขียนเอง ไม่ว่าจะย้ายไปอยู่ที่ไหนก็ได้รับความร่วมมือจากพี่น้องเกษตรกรและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นอย่างดีตลอดมา โดยยึดหลักในการทำงานและการปฏิบัติตนต่อพี่น้องเกษตรกร รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ดังนี้</p> <p>สิ่งที่ตัวผู้เขียนเองทำและยึดถือปฏิบัติในการทำงาน</p> <ol style="list-style-type: none">๑. ยึดผลประโยชน์ของพี่น้องเกษตรกรมาเป็นอันดับ ๑๒. ให้ความสำคัญกับพี่น้องเกษตรกรทุกคน คุยกับเขาได้ทุกเรื่อง ให้เขาคิดว่าเราคือญาติพี่น้องของเขาเช่นกัน๓. ให้ความจริงใจ มุ่งมั่น ให้พี่น้องเกษตรกรเห็นว่าเราทุ่มเททำงานเพื่อผลประโยชน์ของเขาอย่างเต็มกำลังความสามารถ๔. ต้องเป็นคนตรงต่อเวลา ในการทำงานทุกๆ ครั้ง ไม่ว่าจะกับพี่น้องเกษตรกรหรือใครๆ ก็ตามที่เราทำงานด้วย จะเป็นการสร้างวินัยที่ดีให้บุคคลอื่นๆ ที่เราทำงานด้วย	

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆที่ จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค... บรรทัดที่...)/ข้อพึงระวัง (ถ้ามี)</p>
<p>๕. เป็นนักประสานงานมืออาชีพ กรมฯ มีงบประมาณน้อย การทำงานจึงต้องประสานหน่วยงานอื่นๆ ที่มีงบประมาณมา ทำงานกับเราให้ได้ บางครั้งผู้เขียนเองยอมทำงานทุ่มเท ยอม เหนื่อยกว่าหน่วยงานร่วมอื่นๆ แต่คิดว่าไม่เป็นไรเพื่อประโยชน์ ของพี่น้องเกษตรกร</p> <p>๖. เป็นนักคิดและวางแผนการทำงานเพื่อนำเสนอหน่วยงาน หน่วยงานอื่นๆ ให้เขาเห็นชอบในการสนับสนุนงบประมาณใน การทำงานให้กับเรา เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล, พัฒนา ชุมชน, กศน., สถาบันการศึกษาต่อไป, หน่วยงานต่างๆ ของ กระทรวงเกษตรฯ</p> <p>๗. เป็นนักปฏิบัติมืออาชีพ การทำงานกับพี่น้องเกษตรกรอย่า ทำงานตามหน้าที่ตามคำสั่ง ต้องใช้หัวใจในการทำงานสั่งมา ๑ คุณต้องคิดทำต่อไปให้เพิ่มขึ้นเพื่อประโยชน์ของพี่น้องเกษตรกร ให้ได้ถึง ๑๐ ให้ผลออกมาเป็นที่ประจักษ์ เพื่อความกินดีอยู่ดี ของพี่น้องเราและหน่วยงานร่วมอื่นๆ ให้เห็น</p> <p>ขอเขียนทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งในการทำงานที่ผู้เขียนปฏิบัติ ตลอดมาในการทำงานส่งเสริมถ้าเราให้ใจใครไปไม่เท่ากับเกษตรกร หรือผู้ร่วมงานอื่นๆ คุณก็จะได้ใจเขามาเช่นกัน และการทำงาน ไม่ว่าคุณจะทำในตำแหน่งไหนไม่สำคัญขอให้เราทำงานในส่วนที่ รับผิดชอบให้เต็มกำลังความสามารถคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุด ของพี่น้องเกษตรกรเพราะหากพี่น้องเกษตรกรมีความสุขได้ก็ ทำให้นักส่งเสริมอย่างเรามีความสุขด้วย เช่นกัน</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ นางปัทมาภรณ์ นวลน้อย</p> <p>ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแหลม</p> <p>ติดต่อได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแหลม</p> <p>โทร.๐๘๗-๑๕๘๖๔๙๐</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมงานยุวเกษตรกร

เจ้าของความรู้นางปยุตยาพร รัตนสำลี

ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

สังกัดสำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแหลม

วันที่บันทึกความรู้

๕ สิงหาคม ๒๕๕๘

<p style="text-align: center;">กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)</p>	<p style="text-align: center;">ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆที่ จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค... บรรทัดที่...)/ข้อพึงระวัง (ถ้ามี)</p>
<p>การส่งเสริมงานยุวเกษตรกร ณ ปัจจุบันนี้เราต้องมีการปรับเปลี่ยนตามบริบทของสังคมไทยให้เข้ากับยุคสมัย เพราะเยาวชนในชนบทส่วนใหญ่จะเรียนหนังสือ หรือไม่ก็ทำงานตามโรงงานน้อยมากที่คนรุ่นใหม่จะให้ความสนใจงานด้านการเกษตร เราจะเห็นว่าส่วนใหญ่ผู้ที่ทำการเกษตรจะเป็นผู้สูงอายุเกือบทั้งนั้น</p> <p>ฉะนั้นเราในฐานะนักส่งเสริม ต้องคิดว่าทำอย่างไรจึงจะให้คนรุ่นใหม่มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพด้านการเกษตร เพราะอาชีพเกษตรกรเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจและยิ่งใหญ่ เป็นอาชีพที่ให้ชีวิตคน คนจะมีสุขภาพที่ดีและแข็งแรงก็ขึ้นอยู่กับอาหาร เราจำต้องเข้าไปส่งเสริมยุวเกษตรกร ฝึกเยาวชนในโรงเรียน โดยการนำกระบวนการสภายุวเกษตรกร ฝึกเยาวชนในโรงเรียน และนำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้เยาวชนได้เติบโตอย่างแข็งแรง เป็นคนดี มีคุณธรรม เราทุกคนนักส่งเสริมต้องช่วยกัน</p> <p>ตอนนโยบายของรัฐบาล มีการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เป็นโอกาสที่ดีของนักส่งเสริมเข้าไปให้แนวคิดความรู้กับโรงเรียนตามแนวทางส่งเสริมงานยุวเกษตรกรของเราให้สอดคล้องกับทางโรงเรียนตามศักยภาพของแต่ละโรงเรียน เราไม่จำเป็นต้องทำเรื่องการเกษตรอย่างเดียว เพราะหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสอนให้คนทุกสาขาอาชีพเป็นคนดีและมีคุณธรรมเราต้องช่วยกันปลูกฝังยุวเกษตรกรของเราให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีคุณธรรมและเป็นคนดีของสังคม เพื่อเป็นกำลังหลักสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็งต่อไป</p>	

<p>ผู้บันทึกความรู้ นางปุณยาพร รัตนสำลี</p> <p>ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแหลม</p> <p>ติดต่อได้ที่ สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแหลม</p> <p>โทร.๐๘๐-๖๕๔๙๐๗๑</p>	
---	--

แผนที่ ๒

ถอดองค์ความรู้จากเกษตรกรที่เป็นต้นแบบที่ดี
ที่เป็นเจ้าของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
หรือผู้จัดการพื้นที่ ผู้ช่วยผู้จัดการพื้นที่
เกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่

การถอดองค์ความรู้ (KM) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่
ตำบลหนองปรือ อำเภอบางบาล จังหวัดเพชรบุรี

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง การปลูกถั่วเขียวเสริมรายได้หลังนา

เกษตรกรเจ้าขององค์ความรู้

ชื่อ : นายมานพ พระมาลัย

ตำแหน่ง : อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.), เกษตรหมู่บ้าน,
คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอด
เทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองปรือ

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ ๔๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางบาล จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๔๐

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๖-๗๙๔๑๓๓๕

วันที่บันทึกความรู้ : เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙

ความเป็นมา

จากสภาพปัญหาปริมาณน้ำที่ลดลงและสถานการณ์ภัยแล้งทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ เป็นต้นมา ได้ส่งผลกระทบต่อพื้นที่การเกษตรของตำบลหนองปรือ ทำให้ไม่สามารถปลูกข้าวได้ในช่วงฤดูแล้ง จึงมองหาพืชอายุสั้นมาปลูกในช่วงหลังนา พบว่าถั่วเขียวเป็นพืชล้มลุกที่โตเร็ว และมีช่วงอายุที่สั้น ชอบอากาศร้อนและชื้น ทนต่อความแห้งแล้ง และยังทนทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืช อีกทั้งยังเป็นพืชตระกูลถั่วที่ให้ประโยชน์ทั้งเป็นพืชบำรุงดิน และขายสร้างรายได้ในช่วงหลังนาอีกด้วย

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ

๑. ฤดูกาลปลูกที่เหมาะสม

- ในที่นาสามารถปลูกถั่วเขียวได้ ๒ ครั้งต่อปี คือ ก่อนฤดูทำนาและหลังจากการเก็บเกี่ยวข้าว
- ก่อนฤดูทำนา ให้ปลูกตั้งแต่ฝนเริ่มตก คือ ช่วงตั้งแต่กลางเดือนเมษายน เป็นต้นไป
- หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว หากดินมีความชุ่มชื้นหรืออุ้มน้ำได้ดีควรจะรีบปลูกทันที ซึ่งก็จะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคม - มกราคม

๒. เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว

- ควรจะหาเมล็ดพันธุ์ที่มีความงอกสูง
- ทำทดสอบความงอกของเมล็ดพันธุ์โดยแบ่งเอาเมล็ดที่จะปลูก ประมาณ ๑๐๐-๒๐๐ เมล็ด เพาะในทราย คำนวณว่างออกร้อยละเท่าไร เพื่อหาอัตราปลูกที่เหมาะสม
- หากต้องการเพิ่มผลผลิต ก่อนปลูกควรนำเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวไปคลุกกับเชื้อไรโซเบียม ในอัตรา ๑ ถู (๒๐๐ กรัม) คลุกเมล็ดพันธุ์ ๕-๖ กิโลกรัม (สำหรับปลูกได้ ๑ ไร่) โดยเคล้าเมล็ดถั่วเขียวด้วยน้ำหรือแบ่งเปียกใส่ให้ทั่ว เทเชื้อไรโซเบียมลงคลุกกับเมล็ดพันธุ์ให้ทั่วถึงและสม่ำเสมอ แล้วนำไปปลูกทันทีและเมื่อหยอดเมล็ดแล้วควรกลบดินทันทีเพื่อมิให้เชื้อไรโซเบียมถูกแดดเผาเพราะจะทำให้เชื้อตายได้

๓. การปลูกถั่วเขียว

๓.๑. การเตรียมดิน

- ถั่วเขียวเจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนทราย ระบายน้ำดี มีอาหารธาตุพอสมควร ไม่ควรจะปลูกถั่วเขียวในดินเกลือ ดินเปรี้ยว ดินเหนียวจัด และดินที่ระบายน้ำได้ยาก
- เตรียมดินให้ร่วนซุยพอสมควรเพื่อช่วยรักษาความชื้นในดินและป้องกันกำจัดวัชพืช

๓.๒. วิธีการปลูก

- ๑) การปลูกแบบหว่าน โดยไถตะ ๑ - ๒ ครั้ง หว่านเมล็ดให้สม่ำเสมอแล้วไถกลบอีกครั้ง เพื่อรักษาความชื้นในดิน มิฉะนั้นผลผลิตจะต่ำ คุณภาพเมล็ดลดลง เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ประมาณ ๕ - ๖ กิโลกรัม/ไร่
- ๒) การปลูกแบบเป็นแถว ใช้ระยะระหว่างแถว ๕๐ เซนติเมตร ระยะระหว่างหลุม ๒๐ เซนติเมตร หยอดหลุมละ ๓ - ๔ เมล็ด หรือโรยเป็นแถว หลังจากงอกแล้วถอนแยกให้เหลือ ๑๕ - ๒๐ ต้น/แถวยาว ๑ เมตร ใช้เมล็ดพันธุ์ ๓ - ๔ กิโลกรัม/ไร่

๔. การดูแลรักษา

๔.๑. การให้น้ำ

- เพื่อให้ได้ผลผลิตดีควรให้น้ำทุก ๑๐ - ๑๔ วัน โดยพยายามอย่าให้ขาดน้ำในระยะที่ถั่วเขียวติดฝัก
- หยุดให้น้ำเมื่อฝักเริ่มแก่
- การให้น้ำแต่ละครั้งอย่าปล่อยให้ดินแห้งเกินไปจนทำให้ขาดน้ำหลังจากให้น้ำทุกครั้ง

๔.๒. การกำจัดวัชพืช

- พ่นสารเคมีควบคุมวัชพืชทันทีหลังปลูก โดยใช้สารอลาคลอร์ อัตรา ๓๐๐ - ๖๐๐ ซีซี/ไร่ พ่นฆ่าวัชพืชใบแคบเมื่อมีวัชพืช ๒ - ๓ ใบ
- การป้องกันกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงาน ใช้จอบดายหญ้า เมื่อถั่วเขียวอายุ ๑๕ วัน และ ๓๐ วัน

๔.๓. การใส่ปุ๋ย

- ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ ใส่พร้อมปลูก หรือใส่เมื่อถั่วเขียวอายุ ๒๐ วัน

๕. การเก็บเกี่ยว

- ใช้วิธีการปลิดฝักแก่ที่เปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีดำ หรือสีฟาง เก็บเกี่ยว ๒ ครั้ง เมื่อถั่วเขียวอายุ ๖๕ วัน และ ๗๕ วัน
- เมื่อเก็บฝักแล้วควรจะตากแดดอีกประมาณ ๓-๔ แดด แล้วจึงนวดและฟัดเอาเมล็ดออกตากแดดอีกประมาณ ๓ แดด จึงเก็บใส่กระสอบหรือภาชนะ

บันทึกความรู้ : นางสาวมุสดี จันทร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สังกัด : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๔๐ โทรศัพท์ ๐๙๑-๗๘๐๑๓๒๙

องค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

๑. เรื่อง มะนาวอินทรีย์

๒. ชื่อ นายรัตนพงศ์ นิมवाद อายุ ๒๙ ปี

เกิดวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๙

หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ๑-๗๖๙๙-๐๐๑๐๑-๖๔-๔

ที่อยู่ ๑๔๔ หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองหญ้าปล้อง อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

โทรศัพท์ ๐๘-๕๘๐๘-๖๕๑๕

๓. ความเป็นมา

นายรัตนพงศ์ นิมवाद เกิดอยู่ในครอบครัวที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตั้งแต่วัยเด็ก จะช่วยพ่อแม่ทำอาชีพเกษตรกรรมมาโดยตลอด ทั้งพืชล้มลุก และพืชยืนต้น

ในปี พ.ศ.๒๕๕๒ หลังก่อออกจากมหาวิทยาลัย ก็กลับมาทำอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยเน้นการปลูกมะนาวเป็นหลัก ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ จากหนังสือหลาย ๆ เล่มของผู้ที่ประสบความสำเร็จ นำมาทดลองด้วยตนเอง โดยยึดสายพันธุ์แป้นเกษตรเป็นหลักมาโดยตลอด โดยเป็นสายพันธุ์ที่คุ้นพ่อของผม นายไพโรจน์ นิมवाद เก็บรักษาและปรับปรุงมานานถึง ๓๐ ปี

การปลูกมะนาวมีอุปสรรคมากมาย ทั้งเรื่องของโรคแมลง จึงหาวิธีกำจัดโดยเปลี่ยนจากการใช้สารเคมี มาเป็นสารอินทรีย์ชีวภาพบ้าง โดยได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร และนำไปปรับใช้ในสวนมะนาว จนประสบความสำเร็จ จะมีเกษตรกรเข้ามาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง

๔. องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ และความภูมิใจ

ปัจจุบันได้ยึดอาชีพการปลูกมะนาวเป็นหลัก และมีพืชอื่น ๆ ผสมผสานมากมาย โดยการนำเทคโนโลยีและเทคนิคใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ และไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม ผู้ผลิตและผู้บริโภค โดยใช้ปุ๋ยหมักจากวัสดุคอกในท้องที่ การใช้น้ำหมัก และสารชีวภัณฑ์ต่าง ๆ

สิ่งที่ภาคภูมิใจ คือหลังจากการนำเทคโนโลยีและเทคนิคใหม่ ๆ เข้ามาใช้และคัดเลือกสายพันธุ์ จนมีความนิ่งและแน่นอนจนสามารถให้ผลผลิตสูงถึงต้นละ ๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ ลูกต่อต้น/ปี และหาเทคนิคใหม่ ๆ ในการผลิตต้นกล้ามะนาว ที่ให้ต้นมะนาวทนต่อโรค และให้ผลผลิตที่มากกว่าเดิม

นอกจากนี้สิ่งที่น่าภาคภูมิใจอีกอย่างก็คือ จากการที่ประสบความสำเร็จ จนทำให้เกิดศูนย์เรียนรู้ฯ ประจำตำบล จากกรมส่งเสริมการเกษตรประจำอำเภอ และเป็นศูนย์เรียนรู้ฯ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของอำเภอหนองหญ้าปล้อง จากความสำเร็จจนทำให้สื่อมวลชนทั้งหนังสือเกี่ยวกับการเกษตร เขียนบทความลงหนังสือตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบัน รวมทั้ง ทีวีช่องต่าง ๆ เข้ามาทำข่าว โดยได้รับความสนใจจากกลุ่มเกษตรกรทั่วประเทศ เข้ามาศึกษาดูงาน

อย่างต่อเนื่อง และเป็นวิทยากรบรรยายให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศและรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัย เข้ารับฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้วย

๕. สรุปองค์ความรู้ที่ใช้

๕.๑ การผลิต ได้ประยุกต์พืชไร่และพืชสวนเข้าด้วยกัน โดยกรปลูกแบบผสมผสาน ให้มีการเอื้อประโยชน์แก่กัน และลดต้นทุนในการผลิต โดยการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ให้ได้มากที่สุด จากการลงทุนเพียงครั้งเดียว ผลิตปุ๋ย สารชีวภาพไว้ใช้และจำหน่ายให้กับเกษตรกรผู้สนใจ

๕.๒ การตลาด ปัจจุบันมีแม่ค้าเข้ามารับถึงบ้าน โดยไม่ต้องผ่านคนกลาง และเปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ขายสดในสวนให้กับผู้มาศึกษาดูงาน จะได้มูลค่าที่มากขึ้น

๖. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๖.๑ มีความสนใจ ศึกษาดูงาน หาประสบการณ์ แลกเปลี่ยนความรู้และหาเทคนิคใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ตลอดเวลา

๖.๒ ใช้หลักการในความเป็นจริงในการแก้ปัญหา พัฒนาการผลิตคุณภาพของผลผลิตให้ได้มาตรฐาน

๖.๓ วางแผนการผลิตและการตลาดตามช่วงฤดูกาล โดยใช้ช่วงของราคาในการบังคับผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิต

๖.๔ ใช้หลักการของธรรมชาติ ดูแลระบบนิเวศในสวน เพื่อสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

๖.๕ แลกเปลี่ยนความรู้ ถ่ายทอดความรู้ผู้ที่สนใจ และต่อยอดความรู้ไปเรื่อยแบบไม่หยุดยั้ง

๗. แนวคิดในการทำงาน

การทำเกษตร เป็นอาชีพที่ไม่มีพีดานกัน เราต้องพัฒนาเพื่อความยั่งยืน

๘. หลักคิดในการประกอบอาชีพการเกษตร

“ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ขยายผล เผยแพร่ เพื่อแม่ ”

“ การดำเนินชีวิต ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมพัฒนาสังคมและส่วนรวม ”

๙. ที่มาของข้อมูล (ผู้ถอดองค์ความรู้)

ชื่อ.....นายนิพนธ์.....บุตรเมือง.....ตำแหน่ง.....นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ.....

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

องค์ความรู้เกษตรกรต้นแบบ

ชื่อ นายสมบัติ ชาวไร่ปราณ

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๑/๓ หมู่ที่ ๓ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๒๐

โทรศัพท์มือถือ

ต้นแบบสาขา อ้อยโรงงาน

รายละเอียด/ประวัติ/ประสบการณ์/ความคิดริเริ่ม

นายสมบัติ ชาวไร่ปราณ เดิมเป็นคนอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่ออายุ ๒๓ ปี ทำงานเป็นพนักงานบริษัท ฝ่ายส่งเสริมพัฒนาอ้อยปราณบุรี ทำอยู่ ๗ ปี ได้ลาออก ประกอบ กบนิสัยส่วนตัวชอบและรักอาชีพการเกษตร จึงเลือกที่จะประกอบอาชีพทำไร่อ้อย แรกเริ่มทำไร่อ้อย ๑๐๐ ไร่ ซึ่งเป็นที่เช่า ในปัจจุบันทำไร่อ้อยทั้งหมด ๑,๗๐๐ ไร่ เป็นของตนเอง ๖๐๐ ไร่ และเช่า ๑,๑๐๐ ไร่ พื้นที่อยู่ในเขตอำเภอหัวหิน อำเภอชะอำ และอำเภอท่ายาง มีประสบการณ์และพัฒนา พื้นที่ปลูกอ้อยเป็นอาชีพหลักเป็นอย่างเดียว ความคิดริเริ่มในการทำไร่อ้อย

- มีการพัฒนาประยุกต์ใช้เครื่องมือเครื่องจักรเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่
- การปลูกแบบน้ำหยด+ปุ๋ยไปพร้อมกับท่อนพันธุ์อ้อยที่จะปลูก
- พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอ้อยอย่างต่อเนื่อง ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ ๑๑ ตัน (เขต น้ำฝน) ผลผลิตที่เคยได้

สูงสุดไร่ละ ๑๘ ตัน (ระบบน้ำหยด)

การปลูกจะทำการปลูกข้ามแล้ง (ช่วงกุมภาพันธ์ - มีนาคม) ปลูกประมาณ ๒๕% ของ พื้นที่ที่จะปลูก เป็นพื้นที่ที่ทิ้งไว้เพื่อปรับพื้นที่บางส่วนและพื้นที่ตัดอ้อยต้นฤดูหีบ การให้น้ำแบบระบบน้ำหยด การไว้ต่ออ้อยจะมีการไว้ต่อ ๓ - ๕ ครั้ง

การบำรุงรักษา เมื่อตัดอ้อยเสร็จแล้วทำการลงรีเปอร์ พรวนร่องใส่ปุ๋ยเคมีในปริมาณที่ เหมาะสม ฉีด ยาฆ่าวัชพืช ใส่ปุ๋ยรอบ ๒ ช่วงเดือนสิงหาคม และไม่มีการเผาใบอ้อย (ใช้รถตัด)

องค์ประกอบสำคัญในการปลูกอ้อย

๑. การบริหารจัดการแปลง
๒. การเตรียมดิน
๓. การคัดเลือกพันธุ์
๔. วิธีการปลูก
๕. การใส่ปุ๋ย
๖. การเก็บเกี่ยว

เคล็ดลับการปลูกอ้อย

๑. ปลูกอ้อยข้ามแล้ง
๒. วิเคราะห์ดินก่อนปลูก
๓. ไถระเบิดชั้นดินดาน
๔. ปลูกอ้อยร่องคู่
๕. ให้น้ำแบบระบบน้ำหยด
๖. ใส่ปุ๋ยให้เหมาะสม
๗. เพิ่มจุลินทรีย์ในดิน

ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เป็น Smart Farmer

๑. ความเป็นผู้นำและการเสียสละเพื่อส่วนรวม
๒. เป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ ศึกษาดูงานของเกษตรกรชาวไร่อ้อยและบุคคลทั่วไป
๓. มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม
๔. เป็นผู้สนับสนุนการลดการเผาอ้อยก่อนตัดอ้อยเข้าสู่โรงงาน โดยใช้เครื่องจักรกลใน การเก็บเกี่ยว แทนการใช้แรงงานคน
๕. มีความรักและห่วงหาพันที่ดินและอาชีพการเกษตร
๖. เป็นผู้มีความกระตือรือร้นแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ

นางบุญยืน บัวราษฎร์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
ผู้ถอดองค์ความรู้

องค์ความรู้เกษตรกรต้นแบบ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว)

เกษตรกรชื่อ นายจรัส พันธุ์กุล เลขบัตรประชาชน ๓๗๖๐๔-๐๐๐๔๘๓๐๑

๑๙ หมู่ที่ ๘ ตำบลหนองศาลา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

เรื่องเทคนิคการลดต้นทุนการผลิตข้าว

เนื่องจากการทำนาในปัจจุบันมีต้นทุนในการผลิตที่สูงทำให้ไม่คุ้มกับผลผลิตที่ได้รับ สาเหตุมาจากการใช้ปัจจัยการผลิตไม่เหมาะสมกับพื้นที่ จึงทำให้มีต้นทุนที่สูง จึงได้วิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้ต้นทุนการทำนามีต้นทุนสูง และได้พบสาเหตุ คือ ในเรื่องการใช้เมล็ดพันธุ์ การใช้ปุ๋ยเคมี การใช้สารเคมี และปัจจัย อื่นๆ ที่เราไม่สามารถควบคุมราคาได้คือ ในเรื่องน้ำมันเชื้อเพลิง แต่ปัจจัยที่มีราคาแพงที่เราควบคุมได้คือ การปฏิบัติของชาวนาจึงใช้เทคนิคการลดต้นทุนที่เกิดขึ้นได้คือ

๑. การจัดการเมล็ดพันธุ์

๑.๑ การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ เราต้องเลือกเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพดี ให้ผลผลิตสูงมีความเหมาะสมกับ สภาพพื้นที่ มีความต้านทานโรคและแมลง และที่สำคัญต้องตรงกับความต้องการของตลาด โดย การสั่งซื้อเมล็ดพันธุ์มาจาก ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวที่เป็นของทางราชการและเชื่อถือได้มีการรับรอง พันธุ์

๑.๒ อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ แต่เดิมจะใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มากเกินไปเพราะคิดว่าหว่านเผื่อนก, หนู, เผื่อเมล็ดพันธุ์ไม่งอก แต่เราใช้เมล็ดพันธุ์ที่ดี ก็สามารถลดการใช้เมล็ดพันธุ์ลงได้ ใช้ให้ เหมาะสมก็สามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้ และจะทำให้ข้าวเจริญเติบโตได้ดี มีความสม่ำเสมอ และยังช่วย ลดการเกิดโรคและแมลง ทำให้ผลผลิตสูง จะใช้เมล็ดพันธุ์ อยู่ที่ ๒๐-๒๕ กก./ไร่ ลดลง จากเดิม ๑๕ กก./ไร่

๒. การปรับปรุงบำรุงดิน

๒.๑ การไม่เผาตอซัง หลังจากการเก็บเกี่ยวทำการไถกลบตอซังและหมักฟางข้าวใช้น้ำหมักชีวภาพ พด.๒ เพิ่มจุลินทรีย์ในดิน ใช้น้ำหมักชีวภาพอัตรา ๕-๑๐ ลิตร/ไร่ ไถตีดินสลายฟางข้าวหมักไว้ ๗-๑๐ วัน จึงไถคราดเตรียมดิน

๒.๒ การใช้ปุ๋ยพืชสด โดยการปลูกปอเทือง โดยการหว่านปอเทืองขณะที่ดินยังมีความชื้นอยู่ และเมื่อออกดอกก็ไถกลบเพื่อเป็นการปรับปรุงหน้าดิน

๒.๓ การใช้ปุ๋ยคอก-ปุ๋ยหมัก โดยการใช้ขี้วัวและปุ๋ยหมักที่ได้จากการหมักปลาทะเล และเศษอาหารที่ เหลือจากครัวเรือน นำมาหมักไว้เมื่อได้ที่ ก็นำมาใช้ ถ้าเป็นปุ๋ยคอกก็หว่านให้ทั่วแปลงนา และ ทำการไถกลบ การใช้ปุ๋ยน้ำหมัก ก็จะไปเปิดน้ำเข้านาและเทน้ำหมักลงไปกับน้ำที่เปิดเข้านา

๒.๔ การใช้ปุ๋ยเคมี ก็จะมีการวิเคราะห์ดิน เพื่อดูว่าดินขาดธาตุอาหารตัวไหน ก็จะใส่ได้ถูกต้อง ตาม ค่าวิเคราะห์ดิน ใส่ให้ถูกเวลา ถูกสูตร ก็เป็นการลดต้นทุนได้

๓. การบริหารศัตรูพืช

การบริหารศัตรูพืชก็จะเริ่มตั้งแต่การเตรียมดิน โดยการขักร่องน้ำ เพื่อควบคุมการหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าว การหว่านปุ๋ย การระบายน้ำ ลดการระบาดของศัตรูพืชได้ จะมีการสำรวจระบบนิเวศน์ในนาข้าว มีการตรวจนับแมลง และมีการใช้สารสกัดสมุนไพร สารสะเดา และมีการใช้เชื้อไตรโคเดอร์มา ป้องกันเชื้อราตั้งแต่การแช่เมล็ดพันธุ์ข้าว คลุกเมล็ดพันธุ์ข้าว ลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด โรค และแมลงได้อีกวิธีหนึ่ง

สรุปผลที่ได้รับจากการลดต้นทุนการผลิตจากการที่ลดการใช้เมล็ดพันธุ์ การปรับปรุงบำรุงดิน การลดการใช้สารเคมี ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตได้เป็นที่น่าพอใจ และจะพยายามทำให้เกษตรกร ทั่วๆไปมองเห็นถึงการลดต้นทุนการผลิตข้าว เป็นแปลงเรียนรู้ต่อไป

ผู้ถอดองค์ความรู้

นางมณี ชาวทอง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

องค์ความรู้เกษตรกรต้นแบบในพืชที่ระบบเกษตรกรปราดเปรื่อง

คุณลุงบุญส่ง ชุนพหวานิช ผู้บุกเบิกเกษตรอินทรีย์แห่งบ้านหนองพลับ

ประวัติ

เกิดวันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๐๖ เรียนจบ ม.๒ สายอาชีพช่างตัดผม แต่งงานกับคุณเคียง ปี ๒๕๐๖ มีบุตรหญิง ๓ คน ชาย ๑ คน อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๔๒ ม.๓ ต.หนองพลับ อ.เมือง จ.เพชรบุรี เริ่มใช้ชีวิตทำนา เมื่อ พ.ศ.๒๕๐๙-๒๕๑๐ ปี ๒๕๑๑ เริ่มปลูกข้าวลูกผสม กข.๑ ถูกชาวบ้านเรียก “ไอ้เจ๊กบ้า” จากปี ๒๕๒๗ เป็นต้นมา ไม่เผาขยะที่มาจากกิ่งไม้ใบหญ้าทุกชนิด โดยนำมาหมักเป็นปุ๋ย ไม่ใช้สารเร่งใดๆ ทั้งสิ้น ใส่นาข้าว ปลูก ต้นไม้ทุกอย่างคิดเอง ทดลองเอง ลองผิดลองถูกมาโดยตลอด อยากฝากข้อคิดเตือนสติว่า “เกษตรกรไทยทุกวันนี้ กำลังทำลายตัวเอง และทำลายเพื่อนร่วมโลกโดยไม่เจตนา”

เกียรติประวัติ/เกียรติคุณ

เป็นเกษตรกรดีเด่น สาขาอาชีพทำนา รางวัลที่ ๑ ประเภทข้าวอินทรีย์ประจำปี ๒๕๔๙
รับรางวัล มุลนิธิเกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด ประจำปี ๒๕๕๑ จากบริษัท ดีแทคคอร์เปอร์เรชั่น จำกัด (มหาชน)

ผลงาน

เป็นหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรทำนาหนองพลับ
คณะกรรมการสถานศึกษา กศน. อำเภอเมืองเพชรบุรี
การตากข้าวให้ได้ข้าวเปลือก คุณภาพ
การทำฮอร์โมนจากแมลงนูนหลวง เร่งการเจริญเติบโตของต้นข้าวคุณภาพสูง
การทำปุ๋ยหมักจากขยะ
การทำน้ำหมักจากผลไม้เน่า
การทำอีเอ็มบอลเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม
การทำเกษตรแบบดั้งเดิมผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่
เป็นวิทยากรการทำนา การทำปุ๋ยหมัก ฯลฯ

การทำไฮโมนจากแมลงนูนหลวง บำรุงต้นข้าว

แมลงนูนหลวงเป็นศัตรูของพืชที่เกษตรกรหลายๆท่านเคยประสบมาแล้วทั้งกัดกินต้นข้าว ต้นมันสำปะหลัง ต้นปาล์มน้ำมัน และพืชอีกหลายๆชนิด ลูกบุญส่ง ชุนพหวานิช เกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด จ.เพชรบุรีก็เจอปัญหานี้เช่นกันก็เลยนำแมลงนูนหลวงที่จับมาได้มาทำไฮโมนเร่งการเจริญเติบโตของต้นข้าว ซึ่งมีวิธีการทำดังนี้

การทำไฮโมนจากแมลงนูนหลวงบำรุงต้นข้าว

วัสดุอุปกรณ์

- ขวดน้ำพลาสติกขนาด ๑.๒๕ ลิตร พร้อมฝาปิด

- กากน้ำตาล ½ ลิตร

- แมลงนูนหลวง ½ ขวด

วิธีการทำ

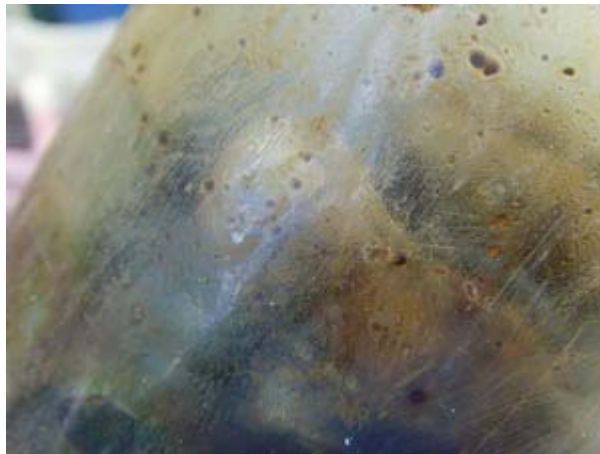
- ลักษณะของตัวอ่อนของแมลงไหมที่นำมาทำเป็นไหมนั้นซึ่งหาได้จากกองดินหรือกองเศษพืชต่างๆ

เมื่อนำแมลงไหมมาใส่ในขวดเรียบร้อยแล้วให้ใส่กากน้ำตาล ลงไปในขวด

เมื่อใส่กากน้ำตาลและแมลงนูนหลวงแล้วอย่าให้เต็มขวด ให้มีประมาณ $\frac{3}{4}$ ของขวดและมีอากาศอยู่ประมาณ

ทำการเขย่าให้กากน้ำตาลให้เข้ากับแมลงนูนหลวง

น้ำออร์โมนที่หมักได้ที่แล้วสามารถนำไปใช้ได้

สูตรปุ๋ยช่วยให้ข้าวงาม

สูตรการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ ช่วยให้ข้าวงาม หญ้าไม่งอกในนาข้าว

วัสดุ

๑. หอยเชอร์รี่ ๒๐ กก.
๒. ผลไม้เน่า ๕ กก.
๓. ละอองข้าว ๒๐ กก. (ช่วยขจัดกลิ่นและให้ข้าวงาม)
๔. หัวกะทิที่เคี้ยวแล้ว ๔-๕ กก.
๕. กากน้ำตาล ๑ ลิตร

วิธีทำ นำส่วนผสมทั้งหมดมาคลุกเคล้าให้เข้ากัน หมักทิ้งไว้ ๒๐ วัน ก็สามารถนำไปใช้ได้

การตากข้าวให้ได้ข้าวเปลือกคุณภาพสูง

การตากข้าวให้ได้ข้าวเปลือกคุณภาพสูงนั้นจะส่งผลให้ได้ข้าวเปลือกแห้งที่มีคุณภาพสูงนั้นจะส่งผลให้ ขายข้าวเปลือกได้ราคาสูงตามไปด้วย เพราะในปัจจุบันเครื่องมือในการทดสอบคุณภาพข้าวก่อนที่โรงสีจะรับ ซึ่อนั้นสามารถดูได้ว่า ข้าวเปลือกที่ใส่เข้าไปนั้นจะออกมาเป็นข้าวสารกี่กรัม ข้าวกล้องรวมกี่กรัม ข้าวปลายหักกี่ กรัม ดังนั้นจึงมีการกำหนดราคาจากการรับซื้อดังกล่าว บางครั้งการตากข้าวไม่ดีก็ทำให้ได้ข้าวเปลือกที่คุณภาพ ไม่ดี มีความชื้นสูง

การตากข้าวให้ได้ข้าวเปลือกคุณภาพสูง • สถานที่ในการตากข้าวควรเป็นลานปูนหรือในลานผ้าใบก็ได้ • จากนั้นก็นำข้าวมาทำการตากบนลานโดยพยายามอย่าให้หนามากนัก (ประมาณ ๕ ซม.) • เวลาตากข้าวต้องพลิกกลับถึงก้นกองทุกครั้งเพื่อจะให้อากาศได้ผ่านพื้นที่ที่มีข้าวที่เปียกหรือมีความชื้นอยู่ อากาศจะช่วยไล่ความชื้นได้ส่วนหนึ่ง เมล็ดข้าวจะแห้งเร็วขึ้น • พยายามกลับข้าวที่ตากไว้จากด้านล่างขึ้นด้านบนบ่อยๆหลายๆรอบเมล็ดข้าวจะแห้งเร็วขึ้น • ระยะเวลาในการตากถ้าหากว่ามีแดดจัดๆควรใช้เวลาประมาณ ๒-๓ วันก็ใช้ได้แล้ว • วิธีการสังเกตว่าข้าวที่ตากไว้แห้งดีหรือยังเมื่อข้าวที่ตากไว้ได้ที่แล้วก็ให้ลองใช้พินกดข้าวดูถ้ากดแล้วมีเสียงดัง ปือกแล้วเมล็ดข้าวกระเด็นแสดงว่าแห้งสนิทแล้วแต่ถ้ากดแล้วยังหนืดอยู่ก็ให้ทำการตากต่อไป • เมื่อข้าวแห้งสนิทแล้วก็ทำการเก็บรวบรวมใส่ในกระสอบปุ๋ยได้ • ส่วนข้าวเปลือกที่เหลือที่ยังไม่ได้ตากหรือตากไม่ทันให้นำข้าวเปลือกที่ได้มากองในที่ร่มและควรเป็นที่ที่ยกพื้น สูงเพื่อให้อากาศถ่ายเทได้ตลอดข้าวจะไม่เสีย (จะยี้ดอายุได้อีกประมาณ๑๐-๑๕วัน)แต่ถ้าหากว่าใส่กระสอบปุ๋ย ไว้จะเก็บไว้ได้ประมาณ ๓-๔ วันเท่านั้น

ข้าวที่นำมาตากบนลานปูน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการพลิกกลับข้าวที่ตากไว้ซึ่งลุงบุญส่งประดิษฐ์ขึ้นเอง

การใช้อุปกรณ์ตัวนี้จะทำให้สามารถพลิกกลับข้าวได้ง่ายขึ้น

เมื่อพลิกกลับข้าวแล้วก็เกลี่ยให้ทั่ว

ระยะเวลาในการตากถ้าหากว่ามีแดดจัดๆควรใช้เวลาประมาณ ๒-๓ วันก็ใช้ได้แล้ว

ข้าวที่แห้งดีแล้วก็นำไปบรรจุกระสอบได้เลย

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๑)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง เกษตรกรดีเด่นสาขาทำนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายสรนันท์ ทนทาน

ตำแหน่ง รองประธานศูนย์ข้าวชุมชนตำบลท่าไม้รวก หมู่ที่ ๒ ตำบลท่าไม้รวก
อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

สังกัด -

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค...บรรทัดที่....) /ข้อพึงระวัง
<p>๑. ข้อมูลทั่วไป</p> <p>นายสรนันท์ ทนทาน บัตรประชาชน ๓๗๖๐๕๐๐๘๕๘๔๐๑</p> <p>รหัสทะเบียนเกษตรกร ๗๖๐๕๐๖๐๑๙๐๑๑</p> <p>เกิดวันที่ ๓๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ อายุ ๔๓ ปี</p> <p>ที่อยู่ เลขที่ ๑๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลท่าไม้รวก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทรศัพท์ ๐๘๗-๐๗๓-๘๗๙๙</p> <p>จบการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖</p> <p>สถานภาพ สมรสกับนางอัจฉรา ทนทาน มีบุตร ๑ คน คือ</p> <p>ด.ญ.ภัทรวดี ทนทาน อายุ ๑๑ ปี ศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕</p> <p>โรงเรียนบ้านท่ายาง (ประชาสรรค์) อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>๒. ความเป็นมา</p> <p>หลังจากจบมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ได้ช่วยครอบครัวทำไร่ และได้ศึกษาที่ กศน.</p> <p>ท่ายาง จบมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ช่วง พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๓๘ ได้ไปทำงาน</p> <p>ตำแหน่ง บุรุษไปรษณีย์ ที่ไปรษณีย์อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี</p>	

<p>ต่อมาลาออกไปทำงานที่ด่านกักกันสัตว์ห้วยยาง (กรมปศุสัตว์) อ.ทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทำงานอยู่ได้ประมาณ ๗ ปี จึงออกมาช่วยงานบ้าน โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตัวเอง จำนวน ๒๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ทำนา จำนวน ๒๒ ไร่ พื้นที่อื่น ๆ (มะเขือ ผักชี ฯลฯ) จำนวน ๔ ไร่ เลี้ยงวัว ๑๕ ตัว</p> <p>๓. การพัฒนาและปรับปรุงระบบการผลิต โดย</p> <p>๓.๑ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี</p> <p>๓.๒ การลดต้นทุนการผลิตข้าว</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ – สกุล นายวิรัตน์ สว่างลาภ ตำแหน่ง เกษตรอำเภotáยง</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภotáยง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๔๕/๙ ถนนสุรพันธ์ ซอย ๒ ตำบลท่าราบ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทร. ๐๘๑-๗๓๖-๑๓๕๙</p>	

แบบจัดเก็บองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน (แผ่นที่ ๒)

องค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน เรื่อง เกษตรกรดีเด่นสาขาทำนา

เจ้าของความรู้ชื่อ นายสรนันท์ ทนทาน

ตำแหน่ง รองประธานศูนย์ข้าวชุมชนตำบลท่าไม้รวก หมู่ที่ ๒ ตำบลท่าไม้รวก

อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

สังกัด -

วันที่บันทึกความรู้ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรมนั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค...บรรทัดที่...)/ข้อพึงระวัง</p>
<p>๔. การนำความรู้และเทคโนโลยีการผลิตข้าวมาประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสมและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none">- การใช้เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์แทนการหว่าน- การใช้ปุ๋ยในนาข้าว โดยการตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินก่อน ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนในการใช้ปุ๋ยในนาข้าวตามค่าการวิเคราะห์ดิน- การตรวจวินิจฉัยสถานการณ์การระบาดของโรคแมลงศัตรูข้าวในแปลงพยุกรณ์ <p>๕. การเป็นผู้นำและการสร้างเครือข่ายขยายผลสู่เกษตรกร</p> <ul style="list-style-type: none">- การเปลี่ยนพันธุ์ข้าวปลูกตามความต้องการของตลาดและเหมาะสมกับพื้นที่- การปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยคอก น้ำหมักชีวภาพ ร่วมกับปุ๋ยเคมี- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรทั่วไป ในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว)	

<p>- ได้รับการคัดเลือกให้ไปศึกษาดูงานและจัดฐานเรียนรู้ภายในและนอกประเทศ</p> <p>- ร่วมงานส่งเสริมและประชาสัมพันธ์สินค้าไทยในงาน Thailand Smart Product Fair ๒๐๑๖ ณ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ระหว่างวันที่ ๔ - ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙</p>	
<p>ผู้บันทึกความรู้ ชื่อ - สกุล นายวิรัตน์ สว่างลาภ ตำแหน่ง เกษตรอำเภอท่ายาง</p> <p>สังกัด สำนักงานเกษตรอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>ติดต่อได้ที่ บ้านเลขที่ ๔๕/๙ ถนนสุรพันธ์ ซอย ๒ ตำบลท่าราบ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี</p> <p>โทร. ๐๘๑-๗๓๖-๑๓๕๙</p>	